

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fagorganisasjon

- Giv akt!
- Leserinnlegg
- BFO Ung
- Pensjon

Innstikk: BFO OM 5 PARTIERS FORSVARSPOLITIKK

• BFO på Arendals-uka • Luftvern – del 2 • HV øver på objektsikring

K2: Neste generasjons stridsvogn er klar for konkurransen

K2 er en av de mest avanserte stridsvognene i verden. Den nyutviklede stridsvognen er basert på banebrytende teknologi. Kombinasjonen av velprøvd og moderne europeisk og koreansk teknologi gir stridsvognen det høyeste nivået av beskyttelse, ildkraft og mobilitet.

K2s unike egenskaper gjør at vognen er svært godt tilpasset den krevende norske topografien med dype daler og utfordrende fjellområder. Dette, kombinert med det moderne designet og tekniske løsninger til K2, gjør stridsvognen til det beste valget for Norge. En fulldigitalisert K2 tilrettelegger for sømløs og kosteffektiv introduksjon av et moderne ICS. Det muliggjør en fullverdig integrasjon av stridsvognen mot øvrige digitaliserte plattformer i Hæren. Samtidig kan Norge se frem til økt deltagelse fra norsk industri som igjen bidrar til økt forsyningssikkerhet og beredskap i en levetidsperiode på mer enn 30 år.

Det er bra at Norge anskaffer nye stridsvogner gjennom åpen konkurranse og i partnerskap med Sør-Koreanske myndigheter. Ved å teste de forskjellige stridsvognene mot hverandre under norske forhold, får Norge et klart og tydelig bilde av hvilken stridsvogn som best møter Norges langsiktige behov.

K2 er klar for konkurransen.

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

4
august 2021

Offisersbladet

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPPENS

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-POST: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 928 14 251

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

HMKG på toppen av Narvikfjellet i forbindelse med Norgesturneen 2021. Foto Harald Berger.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

18. august 2021
(Bekreftet opplag 2. halvår 2020 - 10.400)

UTGIVELSESPÅN 2021:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 5 oktober	1. oktober	15. oktober
Nr 6 november	19. november	3. desember

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

redaktøren

STÅR PÅ – LØSER FORTSATT OPPDRAG!

Ja, for det er imponerende å se hvor godt Forsvarets personell på alle nivåer løser sine oppdrag og den daglige tjenesten. Dette til tross for koronarestriksjoner, NH-90 som aldri blir operative, mangel på teknikere, stridsvogner som snart er modne for forsvarsmuseet, for få kvalifiserte mannskaper til fullt ut å bemanne våre fregatter, samt til tider moderat til liten øvingsaktivitet grunnet for lave øvingsbudsjetter. Så har vi utfordringen

med at mange tjeneste-steder har en utilfredsstillende boligstandard, i tillegg til mangel på bolig/kvarter til de ansatte. Dette er noe av årsaken til at mange velger å ukependle. Ukependling er som kjent kostbart for Forsvaret, belastende for de det gjelder, samt slett ikke optimalt for en familie.

Men på den positive siden, bør også nevnes at Forsvaret denne vår/sommer har funnet økonomi til å gjennomføre flere vellykkede øvelser med stort øvingsutbytte. Blant de større øvelsene nevnes den luftoperative øvelsen «Arctic Challenge Exercise» (ACE - omtalt i forrige utgave av Offisersbladet), der også fartøy fra Marinen, og avdelinger fra Hæren deltok, samt skarpskyttingsøvelsen «Thunderbolt» i Nord. Norske fartøy og marinedykkere deltok også i NATO-øvelsen Baltops, samt at den flernasjonale antiubåt-øvelsen «Dynamic Mongoose» ble gjennomført i nordnorske farvann i slutten av juni. Dette er verdifullt for soldater og ansatte, fordi det må øves for å bli gode i utøvelsen av deres profesjon!

Personellets innsats og offervilje bør verdsettes. Vår forsvarssjef Eirik Kristoffersen er i så måte meget synlig, og dyktig på tilstedeværelse ute ved avdelingene, der han roser innsatsen. Dette blir sikkert satt stor pris på, men personellflukten og tapet av verdifull kompetanse er likevel for stor! Så hva er løsningen på disse utfordringene? Svaret kan være en bedre HR-oppfølging av hver enkelt tjenestemann/kvinne, bygg tilstrekkelig med nye og tilfredsstillende familieboliger nå, bygg mer kvarter for de yngste befalingsmenn og kvinner nå, gjeninnfør noen av de positive «godene»/incitamentene ansatte i Forsvaret tradisjonelt har hatt.

Sist, men ikke minst, mener BFO og undertegnede at det er på tide at forsvarssjefen i egenskap av etatsjef, tar ansvar og lar ATF/variable tillegg bli en del av pensjonsgrunnlaget, slik de sentrale partene i Staten har avtalt, og som resten av Staten har innført 1. jan 2020! Ansatte i Forsvaret vil som et resultat av ny offentlig tjenestepensjon, uten at endringene rundt dette følges opp, bli «pensjonstaperne» i Staten (som de eneste!). Vi er klar over at Forsvarsdepartementet utidig har blandet seg opp i denne avgjørelsen, men ansvaret, fullmakten og myndigheten ligger uansett hos forsvarssjefen.

Så oppfordringen til vår forsvarssjef må bli at han trår til og tar en avgjørelse, lar med det sine undergitte få det har fortjent, ikke minst når de en gang blir pensjonister. Med slik personellbehandling beholder man personellet.

Ha en riktig god høst!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

faste saker:

Redaktøren: Står på – løser fortsatt oppdrag!

Litt av hvert

BFO leder

Giv akt!

Hva skjer?

KAFO leder

Pensjonssidene

Kjekt å ha!

Tilbakeblikk

Filmannmeldelse

10 gode grunner til å være medlem i BFO

Medlemsfordeler

Internasjonale nyheter

5

13, 18, 49, 50

26

28

30

39

40

43

46

52

54

56

58

52-53

44-45

20-21

artikler:

Arendalsuka 2021

Stridsvognprodusenten Hyundai Rotem på Norgesbesøk

Heimevernet samlet hele Forsvaret for å lære objektsikring

Missilforsvar fra «Star Wars»

Exit Afghanistan – et feilslått oppdrag?

Nisjebedrift på Ørsta leverer til Forsvaret

8

16

20

22

29

44

8-12

AVIATION TRAINING CENTER NORWAY

READY FOR TAKE OFF 2023

Building a state of the art, Aviation Training Center in Norway at Stavanger Airport, Sola to support the norwegian oil & gas and the defence market.

ATCN will in 2023 have an approved training organization (ATO) according to EASA ´s regulations.

Helicopter, Drones and Technical Training.

EDUCATION

TRAINING

SIMULATION

MAINTENANCE

CONTACT
opb@atcn.no

BFO på Arendals-uka 2021

Da var den tradisjonelle uken i Pollen/Arendal igang igjen, etter at det ble avlyst i 2020 på grunn av koronapandemien. BFO var til stede med leid seilbåt og tok imot politikere, generaler, medlemmer, og personelldirektør Tom Simonsen og Kjersti Klæbo til en debatt.

Det dukket hele tiden opp kjentfolk og BFO-medlemmer ved BFO-båten i Pollen.

EINAR HOLST CLAUSEN

Arendals-uka har i løpet av 10 år blitt et arrangement som alle organisasjoner og hele det politiske Norge bare må ha med seg. Interessen og oppslutningen blant lokalbefolkningen er også enorm i løpet av denne uken, så det yrer av folk i Pollen. Dette til stor glede for det lokale næringslivet.

Forsvarets «fotavtrykk» ble betydelig mindre i år, da forsvarssjef Eirik Kristoffersen meldte avbud på grunn av krisen i Afghanistan/Kabul. Forsvarsministeren kom heller ikke til Arendal. Dermed ble flere debatter og intervjuet kansellert. Men leder og nestleder BFO Jens Jahren og Rune Rudberg, var på flere debatter foredrag, og tok imot blant andre Anniken Huitfeldt og Liv Signe Navarsete på båten, og benyttet anledningen til å formidle BFOs syn på en rekke aktuelle saker.

Tradisjonen tro ligger også de stolte seilskutene Staatsraad Lehmkuhl og Sørlandet til havn i Pollen. I år manglet vi Christian Radich.

Viseadmiral Elisabeth Natvig la ned krans på minnesmonumenter over 116 lokale sjømenn og en kvinne, som ofret livet for fred og demokrati under den andre verdenskrig.

Forsvarets HR-direktør Tom Simonsen og ekspedisjonssjef i FD 5 Kjersti Klæbo satt også av en drøy time til BFO på båten, med gjensidig meningsutveksling, noe enighet, men mest uenighet. Temaene var mange, slik som eksempelvis rekruttere/beholde, utdanningsordningen, ny befalsordning og ikke minst pensjonsopptjening på ATF-tillegg! Samtalen foregikk i rolige og høflige former, men temperaturen ble ganske høy rundt temaet pensjonsopptjening på variable tillegg.

BFO var noe hoderystende til Kjersti Klæbo sin uttalelse om at øving/seiling ikke er en del av ordinært arbeid, og at det å ta inn variable tillegg i pensjonsberegningen blir for dyrt, noe som ifølge Klæbo også forsvarssjefen nå er enig i.

I stedet for skriblerier og utredninger om annen aktivitet, skal dere her få en rekke bilder fra BFO-båten og litt generelt fra Arendals-uka, for å gi et innblikk i en viktig arena for påvirkning.

Det var stor aktivitet på BFO-båten. Her fra et besøk av leder nof Torbjørn Bongo.

Kystvaktskipet KV Nornen besøkte også Arendals-uka.

Partipolitisk talskvinne i Senterpartiet og rådgiver Marie Lamo, takket ja til en lengre samtale på båten med BFO og Parat Forsvar

Forsvarsforeningen arrangerte og «streamet» intervju med stabssjef forsvarsstaben, viseadmiral Elisabeth Natvig.

Leder BFO og leder Parat Forsvar i samtale med Liv Signe Navarsete og politisk rådgiver Marie Lamo.

HRForsvarets HR-direktør Tom Simonsen og ekspedisjonssjef FD 5 Kjersti Klæbo må svare på en del kritiske spørsmål fra BFO og Parat Forsvar (les artikkelen).

God dialog med Tom Simonsen og Kjersti Klæbo, men noen av spørsmålene fikk opp temperaturen!

Politiet markerte seg også godt i Pollen.

Mye spennende å se under Arendals-uka. MSG Aviation har laget en genial vaskemaskin for flere typer fly. Den kan også ta seg «De-icing». Det spennende er at «de-icing» væsken resirkuleres og kan brukes på nytt. Avinor vurderer systemet, og Luftforsvaret burde vel også vurdere dette til sine P-8 Poseidon fly på Evenes i fremtiden? Utvidet artikkel om dette i neste utgave.

Arendal sentrum og Pollen er fylt til randen av politikere, organisasjoner, vitebegjærlige og nysgjerrige mennesker.

Folland innsatt som ny sjef for Luftforsvaret

Fra Forsvarets nettside Foto brigader Eystein Kvarving; Onsdag 11. august ble Rolf Folland innsatt som ny sjef for Luftforsvaret i en høytidelig seremoni på Rygge flystasjon.

- Det som imponerer meg med Rolf er hans fokus og vilje til å se på nye løsninger. Luftforsvaret har bestandig vært fremst i klassen når det kommer til å ta i bruk ny teknologi. Rolf har alle forutsetninger til å se teknologien i sammenheng med de endringene Luftforsvaret fortsatt skal gjennomgå. Jeg har store forventninger til Rolf, og jeg vet at han kommer til å levere, sa forsvarssjef Eirik Kristoffersen i sin tale til den nye sjefen i Luftforsvaret.

TAKKET AV SKINNARLAND

Skinnarland har vært øverste sjef for Luftforsvaret siden 2016, og starter nå i ny jobb som sjef operasjoner i Forsvarsstaben. Hun overlater stafettpinnen til Folland, med et betydelig mer moderne luftforsvar enn da hun startet i jobben.

- Det har vært fem begivenhetsrike år, med modernisering av hele Luftforsvaret. Under Tonje sin ledelse har Luftforsvaret nådd alle de viktige milepælene, samtidig som Luftforsvaret har levert operasjoner både hjemme og ute. Tonje, du har vært en grundig offiser. Din grundighet har gitt meg trygghet, roste forsvarssjef Kristoffersen, til den avtroppende sjefen.

Hun har vært historisk som både den første kvinnelige grensjefen og den første i Luftforsvaret som ikke har vært utdannet som flyger i toppstillingen. Hennes mantra har vært Mission First – People and Safety Always!

- Jeg er veldig stolt av alt vi har fått til sammen, og grunnlaget som er lagt for et femte generasjons luftforsvar. Det beste med å være sjef er å få oppleve alle de dyktige og dedikerte menneskene som får hjulene til å gå rundt og framover i Luftforsvaret. Selv om omstilling har vært vanskelig for mange, er det alltid fokus på oppdraget, teamet og utvikling som er framtreddende i alle avdelinger. Jeg ønsker min etterfølger, generalmajor Rolf Folland lykke til i sin gjerning og er trygg på at han vil lykkes med å videreutvikle luftmakt for fellesskapet sammen med alle dere, sa en rørt Skinnarland i hennes avslutningstale.

Ny sjef Luft generalmajor Rolf Folland med avtroppende sjef Luft generalmajor Tonje Skinnarland sammen med forsvarssjef general Eirik Kristoffersen Foto brigader Eystein Kvarving.

Vemodig på Kjeller den 23. juni!

Det var mange følelser i sving på Kjeller denne dagen, kanskje spesielt blant vedlikeholds-personellet. For den 23. juni ble dagen da de to siste F-16 maskinene våre kom ut fra fasevedlikehold. De skal som alle vet nå selges.

De to maskinene gjorde en liten oppvisning, også med formasjonsflyging, litt «low pass», før en av de strøk av gårde til Bodø, imens den andre returnerte og landet på Kjeller igjen. Disse to hadde «tailnumber» 689 og 680. En lang og stolt F-16 historie går mot slutten. En flott og vakker maskin, som virkelig har gjort jobben sin! Den gode fotografen til begge de svært gode bildene er Geir Skogstrøm.

Einar Holst Clausen

F 16 med tailnumber 680.

Saab leverer kamptrenings-løsninger til Nederland

Saab har signert en kontrakt for levering av live treningssystemer og tjenester til det nederlandske forsvaret. Ordren omfatter levering av nytt utstyr og funksjonalitet ved 727 MSEK, med en 10-års støttekontrakt med en årlig verdi på 66,9 MSEK. Den totale ordren over tiårsperioden er verdsatt til om lag 1,4 milliarder SEK. Kontrakten har også opsjon på fem års tilleggsstøtte etter den første 10-års perioden.

Bestillingen inkluderer levering av et oppgradert McTC (Mobile Combat Training Centre) og gjenspeiler Saabs nyeste markedstilbud med forbedret funksjonalitet og nye funksjoner. Disse inkluderer eksempler som "Mortar and Forward Observer"-funksjonen, som introduserer en blanding mellom «live» og virtuell trening, også kjent som blandet trening.

Blandet trening åpner opp en ny dimensjon i overvåkingsøvelser, der operatører kan overvåke hele treningsområdet, samt spesifikke soldater i utvidet virkelighet. Det inkluderer også den siste generasjonen av en kjøretøysimuleringsplattform. Støttekomponenten består av utrullbar, integrert logistikk og driftsstøtte til det nederlandske forsvaret.

- Dette er en langsiktig løsning som vil styrke vår treningsevne og sikre muligheten til å trene våre styrker innenlands, så vel som med våre internasjonale partnere. Gjennom denne oppgraderingen vil vi øke vår realisme og fleksibilitet i opplæringen og forbedre interoperabiliteten med partnerne våre, sier Ltgen. M. Wijnen, øverstkommanderende for Royal Netherlands Army.

Einar Holst Clausen

THE GOLDFISH

M12

GOLDFISH

Stridsvognsprodusenten Hyundai Rotem på Norgesbesøk

Offisersbladet møtte etter invitasjon den Koreanske delegasjonen fra Hyundai Rotem i lokalene til Holtan & Partners i Oslo. Det ble gitt en grundig orientering om konsernet Hyundai, og spesielt om stridsvogns-kandidaten K-2 «Panther».

EINAR HOLST CLAUSEN

Delegasjonen fra Hyundai Rotem gjennomførte i midten av juni, etter åtte dagers karantene en omfattende besøksrunde i Norge. I løpet av de påfølgende 11 dager, hadde de samtaler med myndighetene inklusive Forsvarsdepartementet, Forsvarsmateriell og FSi, samt 13 bedrifter, blant andre Kongsberg, Aker Solution, Ritek, NAMMO, Teleplan og Thales.

Lederen for den Koreanske delegasjonen, Vice President Defence Division og tidligere brigader Lee, Eui-Seong (Ph.D), fortalte om

utvikling og produksjon av den store produksjonen av forsvarsmateriell, men primært om utviklingen av stridsvogner, frem til siste versjon K-2 «Panther». Det var interessant å se hvordan de tenker seg et potensielt industrielt samarbeid i fremtiden, der det er aktuelt med delproduksjon av stridsvognen i Norge (tårnet), samt ferdigmontering (Ritek).

Det innebærer også digitale systemer/kommando og kontroll, samt Remote Weapon System (Kongsberg). Aker Solution skal visstnok kunne være med på delproduksjon av tårnet. Teleplan og Thales kan bidra med videreut-

vikling og leveranser av digitale systemer. NAMMO er på en annen side aktuell samarbeidspartner/leverandør av flere typer granater til K-2 «Panther» (120mm).

Ifølge Lee, Eui-Seong er det en potensiell plan at første «batch» kan leveres direkte fra Korea til Norge, ferdig montert. Deretter vil sluttproduksjon av tårn, montering og komplettering av digitale systemer/Kommando og kontroll bli slutført i Norge. Hyundai Rotem har ifølge Lee en velutviklet simulator både stasjonær og mobil løsning, for utdanning/øving av stridsvogns-besetninger.

K2 Black-Panther.

*Hyundai K2 Black-Panther er aktuell kandidat opp i mot Leopard A-7.
Foto Hyundai.*

I februar/mars 2022 er det planlagt test av stridsvogns-kandidatene K-2 «Panther» og KMW sin Leopard 2 A-7, antageligvis i Rena-området. Det blir spennende å følge med på den videre utviklingen av stridsvogns-prosjektet, hvilke vurderinger som gjøres, Hærens krav/behov, resultatet av tester, eventuelle politiske bindinger, og totalvurderingen sett opp imot gjenkjøps-avtaler og industrielt samarbeid.

Det som kanskje kan tale for at K-2 «Panther» er en god kandidat, er at den har en vekt på kun 52 tonn, i forhold til Leopard 2 A-7 sine nærmere 72 tonn (Det er en rekke veier og

bruer med vektbegrensning i Norge). K-2 har autolader på sin 120mm kanon, og har kun en 3-manns besetning (innsparingspotensiale på drift). Den har et hev/senk system på chassis, og den er utviklet under samme klimatiske forhold som i Norge. Dessuten vil en stridsvogns-leveranse fra Korea ikke være sårbar for en eventuell ustabil sikkerhetssituasjon i Europa.

Koreanerne har dessuten ved artillerileveransen K-9/K-10, vist seg leveransedyktige både med tanke på pris og produksjonstid.

I stridsvogns-saken er det sterke fagmiljøer, særinteresser og sedvaner. Det er derfor viktig

for meg å understreke at jeg i denne saken har forholdt meg til de fremlagte fakta, og at dette er således ikke et innlegg for å promotere/favorisere K-2 «Panther». Her er det mange «pro et cons», og i den anledning håper jeg på en grundig orientering fra Krauss Maffei Wegman (KMW) og agenten i Norge Bertel & Steen, på kapasitetene til Leopard 2 A-7 og hva KMW kan tilby av industrielt samarbeid ved en eventuell leveranse av Leo 2 A-7 til Norge. Den saken vil eventuelt komme i utgave 5/2021.

Saab tildelt U.S. Marine Corps-kontrakt for neste generasjons live-treningssystemer

«U.S. Marine Corps Program Manager for Training Systems» har tildelt Saab styrke mot styrke treningssystem. Kontrakten har en potensiell verdi på USD 127,9 millioner. Det inkluderer mctis-utstyr (U.S. Marine Corps Training Instrumentation Systems), logistikk og treningstreningstøtte. Gjennom denne rammeavtalen med fremtidige oppgaveordrer utøvd, vil Saab gi en full nøkkelferdig live trening evne til å inkludere utstyrsleveranser for individuelle marine våpen og kjøretøy, samt logistikk- og vedlikeholdsstøtte og treningsøvelsesstøtte på alle større U.S. Marine Corps-installasjoner over hele verden.

Saabs neste generasjons «Live MCTIS Training System» vil erstatte det amerikanske marinekorpsets nåværende ITESS-utstyr (Instrumentation and Tactical Engagement Simulation System). Gjennom innovativ bruk av teknologi og en velprøvd treningsfilosofi tilbyr Saab verdensledende opplæringsløsninger og evner som muliggjør interoperabilitet og ekte realisme for landstyrker. Saab tilbyr løsninger for «live» trening, «live» branntrening, virtuell trening og opplæringstjenester.

Einar Holst Clausen

Forsvaret deltok på «pride-paraden» i Oslo

Forsvarssjefen, stabssjef forsvarsstab og kommunikasjonssjefen, i tillegg til flere soldater og befall, deltok under «pride-paraden» i Oslo i juni. Forsvarssjef Eirik Kristoffersen var aldri i tvil om han skulle delta. Man må ha lov til å elske den man vil, sa han.

Kommentarer på eksempelvis Facebook til denne deltagelsen var i hovedsak meget positive.

Einar Holst Clausen

Foto: Forsvaret

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen stabssjef forsvarsstab Elisabet Natvig og kommunikasjonssjef i Forsvaret Eystein Kvarving deltok i prideparaden i Oslo i juni.

PRESSEMELDING;

KONGSBERG signerer kontrakter for 8,2 milliarder kroner

Kongsberg Defence & Aerospace AS (KONGSBERG) har inngått en avtale med Norge og Tyskland om å levere elementer fra kampsystemet ORCCA™ til deres 6 nye 212CD-ubåter, og Naval Strike Missile (NSM) til begge lands sjøforsvar.

Leveransen vil strekke seg godt inn på 2030-tallet og er en viktig og strategisk milepæl som styrker vårt fotfeste i Europa med Tyskland. Vårt samarbeid med Tyskland på ubåtteknologi strekker seg over flere tiår. Med dette nye og utvidede industrisamarbeidet bringes partnerskapet til et nytt nivå, noe som vil ha stor betydning for norsk teknologiutvikling og verdiskapning», uttaler Geir Håøy, konsernsjef i Kongsberg Gruppen. Kontrakten for NSM er en felles anskaffelse fra Norge og Tyskland, verdsatt til 4 404 MNOK. Tyskland er det sjette landet som velger KONGSBERGs NSM. For Norge vil kontrakten innebære påfyll og oppdatering av innværende missilbeholdning.

Den bilaterale avtalen mellom Tyskland og Norge muliggjør et utvidet industrielt samarbeid mellom våre to land. Anskaffelsen av NSM og ubåter skaper mange nye arbeidsplasser og en verdiskapning i hele den norske leverandørkjeden det neste tiåret. Både NSM og den nye ubåtklassen

representerer det nyeste og mest avanserte av teknologi som finnes i verden i dag.

Den kommende norske ubåten 212CD.

SE

NY NETTBUTIKK!

MSOSTUDIO.NO

Heimevernet

samlet hele Forsvaret for å lære objektsikring

For første gang var Hær, Sjø, Luft, HV samt fellesavdelinger samlet for å lære det som alltid har vært Heimevernets kjernekompetanse – å beskytte viktig sivil og militær infrastruktur.

TEKST RUNE HAARSTAD, BILDER KRISTIAN KAPELRUD

– De som jobber med vakt- og sikring i Forsvaret er ofte små avdelinger og miljø – spredt over hele landet, sier kursleder Steffan Warren Eriksen, fra Heimevernets våpenskole.

– Gjennom «Fagkurs objektsikring» har vi nå samlet dem for å gi dem en felles kunnskapspakke.

EGET FAGMILJØ

Heimevernets våpenskole har fagansvaret for objektsikring i Forsvaret. – På Dombås finner vi Forsvarets kompetansesenter for objektsikkerhet (FKO) som jobber «24/7» med fagplaner, rutiner, metoder og teknikker for å best mulig beskytte Forsvarets verdier, sier sjefen for FKO, oberstløytnant Bjørn Holmvik.

– Jeg er kjempefornøyd med kurset sier Andrea Resmann fra Hæren. – Kurset gir en helhetlig for-

ståelse av faget objektsikring og alt det innebærer. Gjennom å samle de ulike forsvarsgrenerne på samme kurs, bidrar FKO til å standardisere måten objektsikring gjøres på, poengterer Andrea.

– Dette er et kurs elevene tar en gang i livet før de skal ut og videreføre kunnskapene til medsoldatene innen dette viktige fagområdet. – Så dette kurset må rett og slett være bra, smiler Steffan Warren Eriksen fra FKO.

PRIORITERT OMRÅDE

Objektsikring er et satsningsområde og Forsvarssjefen har klare føringer på viktigheten av for eksempel god beskyttelse av kampflybasene. Det er ikke uten grunn at mange av kursdeltakerne er fra Luftforsvaret.

Objektsikring er et omfattende fagfelt som både omfatter evnen til ta seg inn på, og besette

et objekt, for så å beskytte objektet med aktive og passive sikringstiltak. Både i fred, krise og krig er det vesentlig å beskytte vår evne til å lede, og til å påføre fienden tap.

Christian Hellstrøm er troppssjef i Grenland HV-område. Han ser nå frem til å komme tilbake til egen avdeling å bidra til å utdanne sine kolleger innen objektsikringsfaget.

– Det var et godt gjennomført kurs som generelt er meget relevant for det oppdraget som HV har, påpeker han.

TEORI FØR PRAKSIS

Målet med akkurat dette kurset er å gi en helhetlig utdanning av soldatene våre som har vakt- og sikring som en av sine hovedoppgaver. – På dette kurset får de en grundig innføring i selve faget men også jobben med å utdanne soldater i egen avdeling. I starten på kurset er

Hele forsvarrets samlet for å lære objektsikring. Mathias Mørk Pettersen (Luftforsvaret), Andrea Resmann (Hæren), Christian Hellstrøm (Heimevernet) og Jørgen Iversen (Sjøforsvaret).

Sjef for FKO, oberstløytnant Bjørn Holmvik og kursleder Steffan Warren Eriksen (begge fra Heimevernets våpenskole) har fagansvaret for objektsikkerheten i Forsvaret.

det mye teori der temaet er bevisstgjøring rundt improviserte terrorbomber, søk av kjøretøy og personell. – Videre er det en teoretisk gjennomgang om hvordan man anvender en vakt- og reaksjonsstyrke, forklarer kursleder Eriksen.

– Deretter fylles dagene med driller og teknikker før alt settes i sammenheng og elevene skal utføre caser og instruere hverandre. – Det var også veldig givende og moro for oss i fagmiljøet å gjennomføre kurset sammen med personell fra alle våpengrener med sine forskjellige bakgrunner.

Jørgen Iversen fra vakt- og sikringstroppen på Haakonvern kunne fortelle om et interessant og

lærerikt kurs, med engasjerte og dyktige instruktører.

–Jeg likte spesielt godt at instruktørene legger vekt på at vi skal forstå fagene, og tar spørsmål og uklarheter underveis gjennom hele kurset. Veldig positivt å få samlet så mange forskjellige personell fra hele Forsvaret - dette fører til et bredt spekter av erfaringer og syn på de ulike casene. Ellers er det veldig positivt at instruktørene sitter på den ferskeste informasjonen i de ulike fagene.

Objektsikring handler jo om å sette en hel rekke driller og teknikker i et system.

Fakta

FORSVARETS KOMPETANSESENTER FOR OBJEKTSIKKERHET (FKO)

- Har fagansvaret for objektsikkerhet i Forsvaret.
- Utdanner og sertifiserer instruktører
- Utarbeider krav til seleksjon, sertifisering og utdanning av vakt- og sikringspersonell.
- Inspeksjoner av Forsvarets vakt- og sikringstiltak.
- Støtte objekteiere med fagkompetanse.
- Tilbyr en rekke kurs innen objektsikkerhet

Missilforsvar fra «Star Wars» til forsvar av NATO-territorium

Forrige nummer av Offisersbladet hadde en bredt anlagt artikkel om luftvern fra forsvar mot små droner til forsvar mot fly og langtrekkende presisjonsvåpen. I denne oppfølgingsartikkelen er hensikten å utdype problemstillinger knyttet til forsvar mot missiler. De siste årene har forsvar mot missiler vært preget av en rekke utfordringer både teknologisk, økonomisk, militærfaglig og ikke minst politisk.

AV GENERALMAJOR[P] TOM HENRY KNUITSEN, TIDLIGERE LUFTVERNINSPEKTØR [LVINSP]

MISSILTRUSSELEN

Men før jeg går løs på disse problemstillingene så må det klargjøres en del begreper. Hva er egentlig et "missil" og hva er et "missilforsvar"? Og kan vi i det hele tatt forsvare oss mot langtrekkende missiler med og uten presisjonsstyring og med og uten atomstridshoder? Og hvordan passer disse begrepene inn i gjeldende militære doktriner? Og er det så enkelt at missiler og missilforsvar bare er gjenstand for fagmilitære vurderinger, eller er det andre hensyn, politiske, etiske, folkerettslige som også er med å påvirker oppfatningene?

Et missil er i henhold til Wikipedia: «...et selvdrevet, styrbart, eksplosivt prosjektil som blir brukt som våpen mot et mål.»

Missiler kan benyttes mot mål både på bakken, havoverflaten og i luften. "Missilforsvar" blir følgelig "forsvar mot missiler". (Begrepet "rakett" som i medier og dagligtale ofte brukes som synonym til "missil" er egentlig pr. definisjon et eksplosivt prosjektil som IKKE er styrbart.)

Et eksempel på en ICBM er det amerikanske Minuteman III som er en del av den kjernefysiske avskrekkingen, den såkalte "triaden", dvs interkontinentale missiler med atomstridshoder som enten avfyres fra bakken, fra bombefly i luften, eller fra u-båter. Dette er en del av Mutually Assured Destruction (MAD)-doktrinen der poenget er å hele tiden bevare en "second strike capability" slik at man kan slå tilbake fra et annet medium dersom for eksempel de bakkebaserte missilene slås ut i et forkjøpsangrep. En utvikling som bekymrer mange, er imidlertid at flere av de ballistiske missilene i dag også kan utstyres med konvensjonelle presisjonsstridshoder og dermed kompliseres deteksjon og identifisering av hva som er et kjernefysisk angrep.

Kryssermissilene er en annen type missil som flyr lavt og relativt sakte. De har liten radarsignatur og er derfor vanskelig oppdage på radar. Amerikanske Tomahawk er et eksempel på et slikt kryssermissil.

I den senere tid er det også utviklet såkalte hypersoniske missiler. Dette er missiler utstyrt med Supersonic Combustion RAMJET (SCRAMJET) motorer som muliggjør hastigheter mellom Mach 5-Mach 10 (noen ugraderte kilder

nevner hastigheter helt opp mot Mach 20). Dette krever design og materialer som tåler høye temperaturer. Disse missilene kan fly i høyder opp til 100.000 fot, eller skytes opp med raketter fra bakken opp til høyder i grenselandet mellom jordatmosfæren og verdensrommet. Missilene kan også manøvrere. Det regnes i dag for å være svært vanskelig, for ikke å si umulig, å forsvare seg mot denne nye våpentypen. Men, det er antagelig bare inntil ny teknologi er utviklet for å kunne detektere og bekjempe også denne type missiler. Det kommer i så fall til å bli kostbart og vil sannsynligvis kreve utplassering av sensorer i verdensrommet.

De store nasjonene, USA, Russland og Kina, har arsenaler med alle de her nevnte missiltypene, enten operative i tjeneste, eller under utvikling og innføring.

Russerne har i dag et bredt spekter av både ballistiske missiler og kryssermissiler til disposisjon, både med atomstridshoder og konvensjonelle stridshoder. Et eksempel på det første er Iskander, et TBM med ca. 500km rekkevidde og en presisjon målt i meter. Et eksempel på det andre er Kalibr, et fartøybasert kryssermissil med en rekkevidde på 2500km og stor presisjon. I åpne kilder har det også i den senere tid kommet frem informasjon om et nytt atomdrevet kryssermissil kalt Burevestnik (Stormfugl) og et nytt hypersonisk missil med navnet Kinzjal som skal kunne nå hastigheter på Mach 10.

Med Iskander utgruppert i Kaliningrad dekker russerne store deler av Østersjøen og Baltikum og med tilsvarende utgruppering på Kola-

Hovedtyper av missiler-rekkevidder

- Interkontinentale missiler (ICBM, SLBM)
 - 5500-16000km
- Mellomdistanse missiler (IRBM, CM)
 - 1000-5500km
- Kortrekkevidde missiler (SRBM, CM)
 - 500-1000km
- Taktiske missiler (TBM, CM)
 - Inntil 500km

Hovedtyper av missiler

- Surface-to-Surface (SSM)
- Air-to-Air (AAM)
- Air-to-Surface (ASM)
- Surface-to-Air (SAM)
- Ballistic Missiles (ICBM, IRBM, SRBM, TBM)
- Cruise Missiles
- Hypersonic Missiles

Iskandermissilet på kjøretøy utskytningsplattform.

halvøya dekker de store deler av Finnmark uten å måtte krysse grensen til Norge.

Russerne har demonstrert i praksis sin evne til å benytte langtrekkende presisjonsvåpen i Syria-konflikten der de har fått testet ut bruk av langtrekkende missiler både fra fly, overflatefartøyer og u-båter. De beskyldes også for i de senere år å ha utplassert SSC-8 Novator missiler på russisk territorium som kan nå mål i hele Europa med svært kort varslings tid. SSC-8 er et kryssermissil som vestlig etterretning anslår til å ha en rekkevidde på opp mot 2500 km og dermed bryter de INF-avtalen ifølge USA og NATO. Denne ble i sin tid inngått i 1987 mellom daværende president i USA, Ronald Reagan og Sovjetunionens leder Mikail Gorbatsjov. Avtalen ble inngått etter at Sovjetunionen på slutten av 70-tallet utplasserte landbaserte SS-20 mellomdistanseraketter som kunne nå mål i hele Europa, men ikke nå USA. Frykten var da at Sovjet ville spekulere i at USA ikke ville gjengjelde et nukleært angrep på Europa som ikke rammet det amerikanske kontinent.

NATO ønsket derfor å kunne svare på SS-20 trusselen med tilsvarende landbaserte raketter utplassert i Europa, Pershing II og Ground Launched Cruise Missile (GLCM). Motstanden mot dette var imidlertid stor i flere europeiske land og førte etter hvert til det berømte dobbeltvedtaket i NATO der det ble besluttet å utplassere 572 nye mellomdistanseraketter, men samtidig innlede forhandlinger med sikte på atomnedrustning. Utplasseringen ble aldri gjennomført og forhandlingene ledet etter hvert til INF-avtalen som fjernet de sovjetiske SS-20 rakettene. Nå beskyldes altså Russland med sin utplassering av tidligere nevnte SSC-8 for å bryte denne avtalen. Ifølge NATOs generalsekretær, Jens Stoltenberg, er dette en tolkning som for det første ikke er av ny dato, avtalebruddene har vært påtalt også av presidentene Bush og Obama, og for det andre synes vestlige etterretningskilder å stå samlet om denne vurderingen, som russerne selvfølgelig bestrider. Hva NATO vil foreta seg er foreløpig noe

uklart, men det kan tenkes både utvikling og utplassering av nye tilsvarende missilssystemer slik NATO truet med på 70-tallet, økt kapasitet på det defensive missilforsvaret som allerede er besluttet, og forhandlingsveien for på ny å fremforhandle en lignende avtale.

Amerikansk svar på disse utfordringene har bl.a. gått i retning av Conventional Prompt Global Strike (CPGS). Et konsept som skal gi USA evnen til å treffe et hvilket som helst mål på jordens overflate med langtrekkende presisjonsvåpen innen 1 time. Innenfor dette konseptet ser de for seg både utnyttelse av eksisterende ICBMs og SLBMs, samt utvikling av nye hypersoniske missiler. Kunstig intelligens og utvikling av såkalte "swarms" er og et satsningsområde.

MISSILFORSVAR

The Battle of Britain ble vunnet av defensive virkemidler, jagerfly og luftvern i kombinasjon med den nye oppfinnelsen radar og et godt fungerende K2-system. Så kom V1 og V2 og på ny ble det antatt at disse nye våpen-systemene kan man ikke beskytte seg mot, særlig da det ballistiske missilet V2. Denne oppfatningen ble forsterket i etterkrigstiden med utviklingen av de interkontinentale ballistiske

Tysklands V1 missilrakett-bombe.

missilene med atomstridshode. Utover på 1960-tallet begynte man imidlertid å se på om det likevel skulle være mulig å utvikle defensive våpen-systemer som kunne skyte ned ballistiske missiler, eller andre metoder for å eliminere missiltrusselen.

Missilforsvar kan nemlig utføres av flere typer militære kapasiteter. Spesialstyrker i samarbeid med langtrekkende våpen-systemer kan ødelegge missilenes utskyttingsramper og K2-systemer på bakken. Offensive cyberangrep kan og slå ut missilenes K2 og påvirke styringssystemene. Men det som vanligvis omtales som missilforsvar er de defensive bakke- til-luft systemene som kan detektere, følge og bekjempe innkommende missiler: langtrekkende luftvern (LRAD). Noen av disse LRAD-systemene har og kapasitet til å engasjere ballistiske missiler enten i midt-kurs fasen i verdensrommet (Ground-Based Midcourse Defence(GBMD) eller i terminalfasen på vei ned mot jordoverflaten (THAADs, Patriot, SAM-P). Amerikanerne eksperimenterte også en periode med utvikling av en såkalt Airborne Laser (ABL) montert på en Boeing 747 som skulle kunne engasjere ballistiske missiler i oppskytningsfasen, men dette prosjektet er nå avsluttet.

Luftmilitær doktrine beskriver to hovedformer for operasjoner: kontraluft og bekjempelse. Den første dreier seg om kampen om luftherredømme, og inndeles normalt i offensive og defensive kontraluftoperasjoner (OCA og DCA). Bekjempelse dreier seg om nærstøtte og interdiktoperasjoner til støtte for krigføringen i land- og sjødomenet og angrep mot strategiske mål på dyptet av fiendens territorium. Utviklingen av langtrekkende presisjonsstyrte missiler har gjort at slike angrep nå kan utføres over store avstander. Forsvar mot slike strategiske luftangrep kalles gjerne "strategisk luftforsvar". Dette er en type operasjoner som vi ikke har kunnet delta i med LRAD-systemer siden den kalde krigen. Da hadde vi NIKE-batteriene rundt Oslo som forsvarte hovedstadsområdet mot angrep fra strategiske bombefly. Norske luftvernssystemer har etter den kalde krigen vært en del av DCA operasjonene sammen med jagerfly på bakkeberedskap (Scramble) eller Combat Air Patrols (CAP).

En av forutsetningene for et effektivt missilforsvar med langtrekkende luftvernssystemer er et luftkommando- og kontrollsystem som er i stand til å produsere et "Recognised Air Picture" (RAP) og utøve ledelse av de stridsmidlene som er til disposisjon. Våre DCA-operasjoner er også en del av NATOs integrerte luft- og missilforsvarssystem (NATINAMDS). Dette betyr at målinformasjon utveksles over landegrensene og NATOs kommandokjede er involvert i vurderingene av hvilke mottiltak som skal treffes. RAPen skaper et identifisert luftbilde med alle typer trusler som kan krenke vårt luftterritorium, det være seg fly, droner eller missiler.

SIKKERHETSPOLITISKE ASPEKTER VED MISSILFORSVAR

Missilforsvar har imidlertid en sikkerhetspolitisk dimensjon som gjør at det ikke bare er fagmilitær logikk som er avgjørende for utviklingen av et missilforsvar. Ballistiske missiler kan også utstyres med atomstridshoder og dermed blir bruken av et missilforsvar også en del av debatten omkring bruken av atomvåpen i en eventuell krig. Denne debatten ble etter hvert en arena for andre enn bare fagmilitære. Statsvitere, fysikere, matematikere, psykologer og teologer, alle mente etter hvert at de hadde et faglig grunnlag for å kunne uttale seg. Som vi husker fra den kalde krigen fikk vi i tur og orden atomkrigsdoktriner som varierte mellom "Massive Retaliation", "MAD", "Flexible Response" og "Weapons of last resort". Med atomvåpnene har menneskeheten skapt et våpen som gjør det mulig å utslette alt liv på jorden. Dermed er det svært forståelig at atomdebatten ble overtatt av andre enn bare de fagmilitære. Atomvåpnene, deres eksistens og anvendelse, ble et sikkerhetspolitisk, folkerettslig og etisk anliggende like mye som et fagmilitært.

Både amerikanerne og russerne utviklet etter hvert missilforsvarskapasiteter som ble operative utover på 60-tallet. Nå begynte det imidlertid å bre seg en skepsis i en del kretser som mente at ved å utvikle et skjold som kunne stoppe det meste av en angriperes førsteslags kapasitet så kunne man bli fristet til forkjøpsangrep. I tillegg begynte man å utvikle mottiltak mot de defensive systemene i form av multiple stridshoder som kunne styres mot ulike mål (MIRVs). Det bredte

seg derfor en oppfatning om at defensive missilforsvarssystemer kunne rukke ved terrorbalansen og MAD-doktrinen både ved å øke faren for forkjøpsangrep og ved å eskalere våpenkappløpet. Derfor fikk man i 1972 den såkalte Anti-Ballistic Missile (ABM)-avtalen om begrensning av ABM-systemer. USA avviklet etter hvert sitt missilforsvar totalt, mens russerne beholdt sitt rundt Moskva i henhold til det avtalen tillot. Amerikanerne trakk seg ellers ut av denne avtalen i 2001.

Neste gang debatten om missilforsvar blusset opp igjen var på 1980-tallet. President Reagan lanserte det såkalte Strategic Defense Initiative (SDI), eller "Star Wars" på folkemunne, som hadde som ambisjon å utvikle et defensivt missilforsvarssystem som var så effektivt at det kunne skyte ned alle innkommende missiler og dermed gjøre MAD-doktrinen uaktuell. Man kunne dermed oppnå stabilitet ved rene defensive tiltak. Reagan og hans rådgivere var sterke motstandere av MAD som de kalte en "suicide pact". Økonomiske og teknologiske utfordringer, samt den sikkerhetspolitiske utvikling med Murens og Sovjetunionens fall, sørget imidlertid for at denne voldsomme ambisjonen aldri ble gjennomført.

President Bush d. e., som etterfulgte Reagan, lanserte et mer begrenset missilforsvarsprogram kalt "Global Protection Against Limited Strike (GPALS)", og mye av teknologien i dette programmet er videreført i dagens missilforsvar.

Når MAD-doktrinen og frykten for det kjernefysiske ragnarokk ble tonet ned utover på 90-tallet gled fokuset etter hvert over på utviklingen i såkalte "rogue states" som hadde mer eller mindre effektive konvensjonelle ballistiske missiler til disposisjon (Iran, Irak, Nord-Korea for å nevne noen.) Noen av disse "rogue states" var, og er, i ferd med også å utvikle en kjernefysisk missilkapasitet. Ambisjonen nå var ikke å etablere et ugjennomtrengelig skjold mot interkontinentale ballistiske missiler fra en stor atommakt, men å kunne gi beskyttelse mot begrensede angrep fra de nevnte "rogue states". Hensikten var ikke å utvikle noe som i prinsippet kunne rukke ved MAD. Denne ambisjonen ble videreført under presidentene Clinton, Bush d.y. og Obama. Teknologien fra SDI og GPALS ble tatt med videre, men tilpasset det nye ambisjonsnivået.

Til å begynne med var dette et rent amerikansk initiativ for å beskytte det nord-amerikanske territoriet under paraplyen til North American Air Defense Command (NORAD). Imidlertid viste det seg etter hvert at flere av de konfliktene den vestlige verden ble engasjert i på 90- og 2000-tallet inkluderte TBM som en del av trusselbildet både i Midt Østen og Asia. Frykten var også at terroristorganisasjoner som Al Qaida skulle få kontroll over slike våpen. Det ble derfor klart at også NATO territorium i Europa kunne bli utsatt for denne type trusler og i 2008 ble det besluttet at det amerikanske initiativet skulle overtas av NATO og implementeres som et NATO-system. Norge har allerede sluttet opp om NATOs beslutning om å implementere et slikt system til forsvar av NATO-territorium, spørsmålet er bare om Norge også skal bidra aktivt ved å integrere de begrensede kapasitetene vi har i dette systemet.

Etter at denne begrensede missilforsvarsambisjonen ble vedtatt har den sikkerhetspolitiske situasjonen igjen endret seg med russernes annektering av Krim og krigen i Øst-Ukraina, kinesernes sabelrasling i Stillehavs-regionen, Nord-Korea og utviklingen av langtrekkende missiler med mulig atomstridskapasitet og utviklingen i Iran. Nå vurderes sannsynligheten for en høyintensitets krig mellom stormakter igjen som en mulighet man må ta hensyn til. Dermed har også debatten om atomvåpnene og terrorbalansen, avskrekking og beroligelse, blusset opp igjen. I kjølvannet av denne debatten har så de gamle argumentene fra 70- og 80-tallet dukket opp når det gjelder det defensive missilforsvaret og hvordan dette eventuelt kan påvirke terrorbalansen og føre til rustningskappløp. Russland hevder nå blant annet at etableringen av NATOs missilforsvar også har, eller vil kunne få, kapasitet til å kunne skyte ned russiske interkontinentale missiler. Dette blir imidlertid benektet av NATO, som hevder at systemets kapasitet kun dekker missilene fra de tidligere nevnte "rogue states" samt TBM som direkte truer NATO-territorium.

BEHOVET FOR MISSILFORSVAR I NORGE

Russerne kan gjennomføre overraskende missilangrep fra sine fredstidsbaser på Kola og fartøyer til sjøs med meget kort varslings tid. Så langt har vi nasjonalt ikke hatt kapasiteter som har vært i stand til å detektere og bekjempe TBMs siden NIKE-batteriene ble nedlagt i 1990. Det betyr at våre politikere enten må leve med den risikoen, med store muligheter for å bli sjakk matt i et politisk spill der trusler om begrenset bruk av TBM inngår, eller de kan velge å anskaffe nasjonale missilforsvarssystemer. En tredje mulighet er at man overlater missilforsvaret i sin helhet til NATO. Skal man lykkes med å forsvare seg mot strategiske angrep med både kryssermissiler og ballistiske missiler må man kunne detektere, identifisere, engasjere og bekjempe i løpet av svært kort tid. Uten et integrert K2-system i NATO sammenheng og luftvernssystemer med tilstrekkelig høy beredskap, vil man ikke klare å utføre en "kill chain" hurtig nok. Derfor vurderes det nå i hvilken grad Norge kan integrere sine AEGIS-fregatter, NASAMS og eventuelle nye langtrekkende luftvernssystemer i NATOs missilforsvar, på samme måte som vi i alle år har vært integrert i NATINAD som var forløperen til NATINAMDS.

Både Etterretningstjenesten, tidligere og nåværende Forsvarssjef, Sjefen for Luftforsvaret og Forsvarsdepartementet beskriver at Norge står i dag overfor lufttrusler vi ikke kan beskytte oss mot. Derfor er da også luftvern et sentralt område i den nylig besluttede langtidsplanen for forsvarssektoren. I Prop. 14 S (2020-2021) «Evne til forsvar-vilje til

beredskap» er imidlertid ikke Forsvarssjefens ambisjon fulgt opp. Riktignok videreføres satsningen på NASAMS, som oppgraderes til NASAMS IV, og det innføres også kortholdsmissiler, men innføringen av et nytt langtrekkende luftvern med TBM-kapasitet skyves ut i tid til etter 2028. Dette til tross for at TBM-trusselen eksisterer i dag i våre nærområder. Et nytt langtrekkende luftvernssystem er også nødvendig for å øke evnen til tidlig engasjement og derved øke det totale engasjementsvolumet slik at F-35 kan frigjøres til offensive oppdrag. Manglende langtrekkende luftvern reduserer også vår totale evne til å forsvare alle våre kampflybaser, mottaksområder for allierte styrker og beslutningstagere, befolkningssentre og kritisk infrastruktur.

Andre verdenskrig videreutviklet luftkrigen og introduserte missiltrusselen. I dag omfatter denne trusselen både kryssermissiler, ballistiske missiler og hypersoniske missiler. Nye offensive våpen medfører også utviklingen av defensive mottiltak. Fordi missiler også kan utstyres med atomstridshoder har utviklingen av missilforsvar fått en sikkerhetspolitisk, folkerettslig og etisk dimensjon som påvirker oppfatningen av nytteverdien. Det er imidlertid i dag enighet om at NATO trenger et territorielt missilforsvar mot kryssermissiler, TBMs og hypersoniske missiler. Norge har politisk sluttet seg til dette, og planlegger å styrke vår evne til forsvar mot kryssermissiler, men har foreløpig utsatt anskaffelse av langtrekkende luftvern med TBM-kapasitet til tross for at denne trusselen er til stede i våre nærområder. Dette utgjør i dag den største akilleshælen i forsvaret av Norge.

Nordea

Medlemstilbud på billån fra Nordea!

Som medlem av BFO får du et av Norges beste billån. Nå med en rente fra 2,85%.

Priseksempel: Eff.rente 4,36 % kr 150.000 o/5 år, etableringsgebyr kr 2.000,-. Tot. Kr 166.860,-

Sjekk mulighetene dine for å få billån på nordea.no/billan

Når ansatte sees som en utgiftspost

Nærmest uansett hva som er budskapet fra Forsvarets ledere framheves viktigheten av de ansatte. I det fagmilitære rådet som ble levert høsten 2019 var det presisert, og budskapet følges også opp i langtidsplanen som ble vedtatt for denne perioden. Her framheves det at uten en styrket evne til å rekruttere og beholde personell blir det vanskelig å nå målene. I tillegg tas det nok en gang fram at personellet er den viktigste ressursen.

Gjennom vedtakene i langtidsplanen går Forsvaret nå for alvor over i en fase hvor det skal økes i antall ansatte. I første omgang en forsiktig opptrapping til 2024, for deretter økes betydelig i årene etter. Derfor blir ekstra viktig å beholde ansatte de neste årene. Ansatte med mye erfaring og kompetanse.

Ut fra de overordnende målsettingen hadde vi store forventninger til hvilke tiltak som skulle bygge oppunder en styrket evne for å beholde ansatte. Særlig etter flere år med stadige reformer som har vært rettet mot Forsvarets ansatte. Målsettingen i reformene har kort oppsummert vært å øke ståtiden og gjøre Forsvaret til en moderne kompetanseorganisasjon.

Et år ut i langtidsplan perioden glimrer fraværet av konkrete tiltak som bygger oppunder en bedre evne til å beholde ansatte. Det som derimot er på plass, er tiltak som med all sannsynlighet har negativ effekt. Det mest dramatisk er holdningen, som både forsvarsdepartementet og Forsvarsjefen, har inntatt når det gjelder opptjening av all inntekt i ny offentlig tjenestepensjon. Her velger arbeidsgiver bevisst å tolke seg ut av den ordningen som gis til alle andre i staten. I tillegg har de nå lagt til grunn at både seiling, øving og vakt er noe som er på utsiden av den ordinære stillingen og derfor er å regne som overtid. For Forsvarets ansatte er dette en drastisk endring som betyr mye for den enkelte. Det endrer hvordan det å jobbe i Forsvaret sees på fra de som leder sektoren og Forsvaret som organisasjon. Eneste saklige argument som er lagt til grunn er at det å gi en anstendig pensjon til Forsvarets ansatte er for dyrt.

I tillegg har FD nå satt inn støtet for å gjøre husleien dyrere. Det hevdes at det er god dialog om en kompensasjon på gang mellom partene, men dette er ikke vi en del av, og basert på tidligere dialog om saken er det høyst usikkert hvor saken står. Det viktige er at den balansen dagens husleie modell har, sett opp mot et disponerings og beordringssystem, settes i fare.

Dette er kun to konkrete eksempler på forhold som ikke bidrar til å beholde ansatte, men har motsatt effekt. Dersom det ikke tas raske initiativ for å komme opp med konkrete tiltak som bygger oppunder evnen til å beholde ansatte, blir planen før å øke antall ansatte som ligger framfor oss nærmest uoppnåelig.

Vi er klare på at jobben med å få opp antall ansatte betydelig fra 2024 må starte nå. Dessverre er det liten vilje til å ta dette innover både i FD og Forsvaret. De er mest opptatt av å gjøre det billigere å ha ansatte på dagens aktivitetsnivå.

Jens Jahren
Leder BFO

Electronics Manufacturing Company suited for your advanced Military Projects

Communication
Avionics
Surveillance
Control systems

ISO9001
EN9100/AS9100
AQAP 2110

Forsvarets viktigste ressurs – et valg

Forsvarsminister Bakke-Jensen er på fallrepet av sin vakt. Det er valg 13. september, og du kan lese de ulike partienes planer for Forsvaret i denne utgaven av Offisersbladet. Forsvars- og sikkerhetspolitikken er kun én del av vurderingene ved partivalget – dette må du vurdere selv. Men bruk stemmeretten – det er viktig!

Det har vært mange saker som er i spill etter ferien. Husleien for forsvarsansatte, pensjonsgrunnlaget og tvangskonvertering av de siste offiserer til spesialister er noen saker som har vært i fokus. Med rette. Dette er jo ikke nye problemer, men de har nå blitt tatt opp igjen – og med løsninger som indikerer en hardere form for HR-tenkning enn hva man er vant til fra Forsvarets side. BFO lurer på om Forsvarsdepartementet – og Forsvaret, har tilstrekkelig god nok situasjonsforståelse om hvordan de ansatte tenker om sin egen situasjon og fremtid.

Alle ansatte er underlagt et beordringssystem og det innebærer at du kan bli flyttet dit behovet er – med eller mot din vilje. Så er det også slik at Forsvarets anlegg – med noen unntak, er «Der ingen skulle tru at nokon ville bu». Det er små muligheter for medflyttere til å få jobb nært leiren, og for mange blir valget en pendlertilværelse med de konsekvensene dette har for familien og Forsvaret. For de som ønsker å flytte, er det nå i tillegg vanskelig å få militære boliger og kvarter. Utrolig nok.

Før jul i 2020 hadde BFO en temperaturmåling hvor vi lurte på standarden på Forsvarets utleietilbud. Funnene ble sablet ned med skinnargument om at undersøkelsen ikke var akademisk nok. Uansett fikk vi inn godt over 200 svar – det var få som var fornøyde. Som en oppfølger på denne sendte BFO inn helt konkrete forslag på ulike tiltak som kunne bedre situasjonen på kort og lang sikt.

For å få et bedre grunnlag, som også kunne tilfredsstillte Forsvarets behov for akademisk etterrettelighet, ble det gjennomført en medlemsundersøkelse som ble avsluttet rett før påske. Parallelt med denne hadde KAFO ansvaret for å gjennomføre en egen undersøkelse blant kadettene.

Funnene fra denne undersøkelsen underbygger et generelt behov for å styrke båndene mellom de ansatte og Forsvaret som arbeidsgiver, og bildet fra desember 2020 ble ikke endret.

Men har det skjedd noe for å forbedre situasjonen? Etter hva BFO hører fra flere ansatte etter sommerferien, så er problemet like stort om ikke større.

Gjennom hele vinteren og våren har Forsvaret fremsnasket hvor mange unge som har søkt på ulike utdanninger. De er supermotiverte! Faren er at noen kan tro at dette gjenspeiler de ansattes oppfatning av hvordan det er å være ansatt. Dessverre er det «en viss avstand» mellom disse to gruppene når det gjelder motivasjon og fremtidstro.

Faktum, basert på våre to undersøkelser, er at motivasjonen og troen på det man gjør er kraftig synkende. Det alvorligste funnet er at blant kadettene sank tilliten til Forsvaret fra 93 prosent ved studiestart, til 63 prosent ved undersøkelsestidspunktet i mars/ april. Dette, sett sammen med at kun 50 prosent er motiverte til å fortsette sin tjeneste etter endt plikt, burde få alarmklokkene til å ringe. Vi ser også det samme i medlemsundersøkelsen vår der flertallet av respondentene melder om at de tenker på en annen karriere.

Tilsvaret på dette fra Forsvarsdepartementet og Forsvaret – frem til nå, er følgende:

- Forsvarsdepartementet har blandet seg inn i forhandlingene om å få pensjonsuttelling for variable tillegg – Forsvarssjefen har fått forbud mot å fremforhandle en løsning som er nedfelt i Hovedtariffavtalen i Staten. Akkurat nå er militært tilsatte pensjonstaperne i Norge.
- Husleiediskusjonen har tatt seg opp – igjen. Dette er ikke en ny sak, men nå har den blitt politisk. Kompensasjonen for økningen vil medføre beskatning, og dermed er dette – uansett, en fordyrende løsning og oppleves lite motiverende når man skal beordres vekk fra familie og venner – eller tvinges til å bli pendler
- Høringen om bortfall av plikten til å fratre ved fylte 60 år er den siste prosessen som kom rett inn i ferien for mange. Dette høres jo tilsynelatende positivt ut. Du kan velge selv. Imidlertid er det svært mye annet som også er lagt inn i denne høringen fra Forsvarsdepartementet, og summen av endringene skaper et bilde av fremtiden som er alt annet enn positivt. Dette er en inngripende prosess om settes i gang nå, rett inn i valget. BFO mener også at dette bryter med pensjonsforliket av 2018 der man først skulle se på særalderspensjonen, deretter på særaldersgrenser.

Forsvaret rekrutterer unge som aldri før – men som slutter før de har blitt flinke i jobben. Gjennom flere langtidsplaner har dette problemet vært adressert, senest i den som nå gjelder. Imidlertid kan det se ut til at å beholde de ansatte anses underordnet rekrutteringen.

Valget står mellom å bygge forsvarsevne hver dag gjennom kompetente ansatte, eller å bruke enda mer penger på markedsføring, seleksjon og rekruttering. Det første bygger kvalitet, det andre skaper merarbeid i HR-kjeden.

Jon Vestli

BFOs kompetanseutvikler BFO

Exit Afghanistan – et feilslått oppdrag?

Det er veldig mange forsvarsansatte og veteraner som følger det som skjer i Afghanistan med sjokk, vemod og fortvilelse. Et land hvor mange har lagt igjen «Blod, svette og tårer» og spist mye støv i kamper side om side med afghanske styrker. Har alt vært forgjeves?

Det er vanskelig å forstå det som skjer i Afghanistan. Det har det alltid vært, men at Taliban skulle ta makten med våpen i hånd på 11 dager var ikke et scenario som noen har beskrevet. I tillegg ser man at den afghanske Hæren flykter, legger ned våpnene eller skifter side. For noen år siden var dette kollegaer - **Shona ba Shona** – som garanterte for sikkerheten og samfunnsutviklingen lokalt. Nå er dette bildet i ferd med å bli ødelagt.

Norske styrker har løst oppdraget! De politiske beslutninger som ble tatt de siste 20 årene har blitt iverksatt. Noe av utfordringene underveis – og som muligens har bidratt til den raske overtakelsen nå, handler mer om de beslutninger som aldri ble tatt. Tormod Heier har satt fingeren på flere av disse, og det er helt klart at i et land hvor lojaliteten først og fremst er forankret i familiær tilhørighet og det lokale samfunnet, så blir det veldig vanskelig å flytte denne til et nasjonalt nivå. Spesielt når dette er preget av korrupsjon, man ikke får lønn – eller at det verdisettet som er uttalt verken blir etterlevd eller tilstrekkelig forankret i den afghanske kulturen.

Den afghanske regjeringen klarte aldri å skape den legitimitet som er et helt nødvendig fundament for endringene som vi – Vesten, ønsket skulle skje.

Imidlertid – selv om det nå drives en utstrakt øvelse som kan kalles selvpisking, skal man vite at det har skjedd endringer. Også i Afghanistan. Forskningsjef Arne Strand ved Christian

Michelsen-instituttet i Bergen er en av de få stemmer som påpeker dette. I FNs rapporter vil man også kunne lese om den utvikling som har skjedd i skyggen av de kampene og tap som er kostnaden de siste 20 årene.

Forventet levealder i Afghanistan har økt fra 56 til 64 år. Barnedødeligheten er mer enn halvert, antallet som kan lese og skrive har økt. 89 prosent av innbyggerne i afghanske byer har tilgang til rent vann,

mot 16 prosent før 2001. Det inngås også 17 prosent færre barneekteskap, og nærmere dobbelt så mange jenter begynner på skole som før krigen. Strand sier også at kvinner som har kommet i jobb og landsbyprosjekter som har bidratt til at landsbyboerne kan få mulighet til å forbedre situasjonen sin.

«Vi sitter igjen med titusenvise, hundretusenvise av unge som er i en helt annen situasjon i dag enn de var i 2001. De kan bidra til å drive en stat, og også stille krav til Taliban» sier Strand.

Vi må ikke miste dette i sårheten og følelsene av at vi har mislyktes. Et helt annet perspektiv, men som veldig få har tenkt på, er hvilken betydning Afghanistan har hatt for utviklingen av vårt eget forsvar. Det å tenke seg en alternativ utviklingsbane fra det utgangspunktet som fantes 10. september 2001 er vanskelig – nesten umulig. Faktum var at analysen for utvikling av Forsvaret da tilsa «DYP fred». Man hadde bygd ned – og fortsatte å bygge ned alle delene, helt frem til et lite vendepunkt i 2005. Da hadde Hæren 2350 ansatte.

Nå – i 2021, har Norge et lite forsvar. Imidlertid tror BFO at den andre banen ville ha vært mye dårligere. I dag er kompetansen og kvaliteten rimelig høy. Vi har spesialstyrker med 20 års erfaring fra skarpe oppdrag og vi har hæravdelinger som fortsatt har veteraner med kamperfaring.

Dette må vi ta vare på og bruke i utviklingen mot fremtiden. Exit Afghanistan ble evaluert i 2016. Nå vil noen ha en ny gjennomgang. Da må man i så fall, slik Arne Strand har gjort, sammenligne dagens situasjon med der Afghanistan var før 2001. Og se dette i lys av det afghanske folks kultur og verdsett.

Alle veteraner må slippe å skulle tvile på sin egen innsats – den var og vil alltid være politisk styrt gjennom de oppdrag blir løst.

BFO LOKALFORENING RYGGE

BFOs lokalforening Rygge med oblt Warberg i spissen, hadde tilrettelagt i befalsmessa med BFO-stand. Det ble svært godt oppmøte på både stand i inngangspartiet, og på orienteringen, som leder BFO Jens Jahren og forhandlingsleder tariff Lars Omberg holdt etterpå. I hovedsak ble det orientert om pensjon/ATF, lokal lønn og aktuelle saker som BFO jobber med.

Etter orienteringen ble det «barbeque» for de oppmøtte, med påfølgende medlemsmøte, der orienteringen fortsatte, og mange spørsmål ble besvart.

Meget godt arrangement av lokalforeningen på Rygge!

Einar Holst Clausen

BYTTE AV SEKRETARIATSLEDER I BFO

Tirsdag 31 august ble det gjennomført bytte av sekretariatsleder i BFO.

Even Mølmsaug som har hatt stillingen som sekretariatsleder og stabssjef i BFO i om lag fire år går nå av for aldersgrense, og Stein Grongstad overtar funksjonen.

Even ble ansatt i BFO i 2010, og jobbet først syv år som forhandlingsleder i hovedsak innenfor tariff, eller «lønn og sånn» som han kaller det.

Han har totalt over 42 år i Forsvaret, og regner tiden i BFO som en del av det å jobbe i Forsvaret selv om det har vært på permisjon uten lønn. Han begynte i 1979 på Hærens yrkesskole for våpenteknisk befall, men konverterte til Luftforsvaret i 1985. Han har i det meste av sin militære karriere jobbet med EOD, altså ufarliggjøring av ammunisjon og eksplosiver.

Stein Grongstad er et relativt ubeskrevet blad i BFO, men det samme kan ikke sies om hans tjeneste i Forsvaret.

Stein sin vei inn i Forsvaret startet i 1992 ved Befalsskolen for infanteriet på Heistadmoen. Han har gjennomgått Krigsskolen, Captains Career Course ved US Army, Forsvarets Stabsskole, og han har en Master i militære studier.

Etter befalsskolen startet Stein sin militære karriere i bombekastermiljøet både på GSV, TMBN og i KFOR. Han har videre vært innom stillinger ved NSE/HRS, Transportkp/FKL og kompanisjef ved CSSkp/HRS. Han har to perioder i Afghanistan som kompanisjef og kompanisjefsmentor. Videre har han hatt stillinger ved Hærens våpenskole, blant annet som sjef Fagavdeling Logistikk. Stein var sjef Stridstrenbataljonen i Brig N før han var sjef for det norske bidraget i Irak 2019-20. Det siste året før han tar over som sekretariatsleder og stabssjef i BFO har han jobbet på Hærens våpenskole. BFO ser frem til å ha en så erfaren offiser som Stein Grongstad i den, for BFO, viktige jobben som sekretariatsleder/stabssjef.

Even Mølmsaug.

Stein Grongstad.

NY FORHANDLINGSLEDER I BFO

Når Tom Skyrud tidligere i år valgte å pensjonere seg og sluttet i BFO så lyste vi ut stillingen, og fikk et stort antall vel kvalifiserte søkere. Av alle søkerne falt valget på kommandørkaptein Dag Anders Stutlien.

Dag har en interessant karriere bak seg så langt, en karriere som gjør han vel kvalifisert til å støtte BFO-medlemmer som forhandlingsleder.

Dag startet sin militære karriere i Marinen med forskjellige stillinger som spenner seg fra Båtsmann til Skipssjef. Etter et kort opphold som sivil kom Dag tilbake og hadde flere år som stabsoffiser i FPT (FPVS). I denne perioden hadde han også en kontingent som observatør i Midtøsten. Etter FPVS fikk Dag stilling som Stabsoffiser i FST/O hvor han samtidig hadde en tre års periode som adjutant for HM Kong Harald. Når Dag nå søkte stilling i BFO hadde han ett år som Senior Stabsoffiser ved FOH.

Dag har i tillegg til en rekke kurs og annen utdanning fått med Befalskurs for Marinen, Sjøkrigsskolen og Forsvarets Stabsskole.

Vi i BFO ønsker Dag til lykke i ny og spennende stilling.

BFO BILEN OG HENGER PÅ TUR I VEST

BFO markerer seg godt på Vestlandet med bil, henger på informasjonsrunder rundt til avdelingene. John Strømseng (frikjøpt tillitsvalgt) og Per Ivar Haugen (HTV Sjø) reiser rundt.

Einar Holst Clausen

BFOs frikjøpte tillitsvalgte John Strømseng og HTV Sjø Per Ivar Haugen er på tur med medlemspleie. Her på Madla med BFO tilhenger.
Foto: Per Ivar Haugen

Kunnskap er makt!

ASTREA
lederrekruttering & rådgivning
Følg oss på Facebook.com/AstreaRekrutterig

KARRIERERÅDGIVNING

ARNE FALBACH
958 08 788
af@astrea.no

WWW.ASTREA.NO

De siste F-16 maskinene har forlatt Kjeller etter fasevedlikehold. Nå forberedes salg av Jagerflyene våre, som har gjort tjeneste siden 80-tallet! Bildet er tatt under et øvingstokt i Norge. Fotograf Morten Hanche.

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 4/2021

Sommeren er over, den vanlige virksomheten tar seg opp igjen. Vi har fått en militær sjef i FLO. Forsvarsstaben fremforhandlede J-struktur ble iverksatt 1.august 2021. Forsvarssjefen ønsker å slå sammen FPVS og FFT, samt lokalisere HV-02 til Akershus festning. Utover dette er det mange saker i bevegelse. På toppen kommer høringen av bortfall av plikten til å fratre [se pensjonssidene]. På tariffsiden har forberedelsene til lokal lønn startet.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

NY SJEF I FLO – STORE FORVENTNINGER

15.juni 2021 tiltrådte generalmajor Lars Christian Aamodt stillingen som sjef Forsvarets logistikkorganisasjon. Han kom fra stillingen som nestkommanderende ved Forsvarets operative hovedkvarter. Han er tidligere jagerflypilot og har erfaring som BRA-sjef og luftvingsjef i Luftforsvaret.

Møte kom i stand etter at NK FLO brigader Håkon Warø informerte de sentrale organisasjonene om strategiske samarbeidsavtaler 22.juni 2021. I dette møte uttrykte BFO med flere at vi i flere år hadde savnet informasjon om hva som skjer i FLO og hvordan FLO løser sin del av de totale leveransene som må til for at forsvaret skal fungere i fred, krise og krig.

Allerede 12.august ble de sentrale og lokale tillitsvalgte invitert til et uformelt møte på Kjeller. Agendaen var introduksjon av ny sjef og hans intensjoner ifh til å bringe FLO et skritt videre tatt utgangspunkt i de oppgaver FLO har og hvilken leveranser FLO skal levere til Forsvarets operative struktur i fred, krise og krig, herunder samarbeid med NATO og våre allierte. I tillegg fikk vi en innføring av NLOGs og tilsvarende organisasjon i NATO, samt forberedelsene til Cold Respons 2022.

Etter en kort introduksjon av ny sjef ved NK FLO, åpnet general Lars Christian Aamodt med rosende omtale av tidligere sjef FLO Petter Jansen, som hadde utført et enormt arbeid med å etablere strategiske samarbeidsavtaler med privat næringsliv, avtaler som bidrar til at FLO kan levere som forventet. Nå er det tid for å lage sjef FLOs plan ala det man har eks ved FOH og iverksette denne i hele FLO med hans intensjon, plan for gjennomføring mv. og gjennom dette levere logistikk og understøttelse i samsvar med oppdrag gitt av FSJen.

Han presiserte betydningen av et velfungerende samarbeid, herunder dele erfaringer og avklare roller slik at vi kommuniserer godt på alle nivå. Han sa han hadde fått en god overlapp med tidligere sjef og han hadde møtt mange dyktige medarbeidere, som var motiverte og dedikerte til sin rolle i FLO. Han sa at FLO er en kompleks organisasjon, med stor bredde i oppgaver og leveranser. Det er ofte slik at små avvik får stor oppmerksomhet, mens store prosjekter som lykkes ofte oversees i den store sammenhengen.

Fra venstre Sjef FLO GM Lars C Åmødt, NK FLO Brigader Håkon Warø og sjefssersjant Jørg Lian.

Han sa at FLO har ca 2500 ansatte, herunder 900 sivilt tilsatte hovedsakelig på verkstedene, FLO har ca 300 vernepliktige og han mente FLO er godt i gang med ny militær ordning. Dette er like mye et kulturprosjekt, som det er en endring av den militære ordningen. Slike prosesser tar tid, men trekker alle i samme retning vil man få det til.

FLO er en beredskapsorganisasjon, med en mobiliseringsstruktur, som mobiliserer ytterligere kapasitet med strategiske avtaler. Han var kort innom rekvisisjonssystemet og snakket en del om samarbeidet med andre allierte og alliansen. Som tidligere NK Forsvarets operative hovedkvarter klarte han på en overbevisende måte å signalisere behovet for at FLO må ha en effektiv ledelse for å oppnå de operative effektene som var forventet.

Han nevnte også at god og effektiv understøttelse av operative avdelinger, senker terskelen for at allierte bruker Norge som treningssted og for operasjoner. Dette er norsk politikk og gagnar Norge som nasjon. Han fikk også frem at FSJen har beredskap som en av sine 4 prioriterte mål, men han var klar på at beredskap koster.

I et 6-12 måneders perspektiv nevnte han noen viktige prosesser:

- Cold respons 22
- Modernisering av forsyning og spissing av militærspesifikke områder. Dette er et Forsvarsstabs ledet arbeid, hvor NK FLO brigader Håkon Warø ivaretar FLOs ansvar
- Implementere forbedringstiltak innen vedlikehold mot militærspesifikke områder
- Videreutvikle NLOG og tilsvarende org i NATO
- Fornylse av kapasiteter av en konkret avtale

For å få til dette trengs samarbeid og samhandling. Han er opptatt av å få prosesser til å gå og derved oppnå:

- Økt tempo i beslutningsprosessen
- Arbeidet skjer ett sted en gang
- Mer samhandling og samarbeid
- Tidligere og løpende involvering av arbeidstakerorganisasjonene

Han avsluttet med å oppsummere suksessfaktorer. Han er mer villig til å akseptere uenighet og friksjon i analysefasen, håper at partene kan fortsette arbeidet med å skape tillit mellom partene og forventer lojalitet når beslutningen er truffet.

Etter sjefens presentasjon, fikk vi en orientering om NLOGs og kompleksiteten av denne organisasjonen, samt tilsvarende organisasjon i NATO. BFO husker godt at vi kritiserte FLO for detaljplanlegging av vedlikeholdsovelsen i 2018, men dette er slik FLO og NLOGs opererer hele tiden. I tillegg til ovenstående fikk vi innsikt i planlegging av øvelse Cold respons 22 og alle oppgaver NLOGs har ifh til en slik kompleks øvelse. BFO satt igjen med inntrykket at her overlates ingenting til tilfældighetene.

På den avsluttende spørsmålsrunden benyttet de lokale tillitsvalgte anledningen til å invitere til et utviklende samarbeid, man trenger ikke å gå utenfor FLO for å finne ut hvordan man kan effektivisere organisasjonen. Spesielt hyggelig at HR fikk positiv omtale tross den utfordrende situasjonen samfunnet, forsvaret og FLO har vært i.

Konklusjon: Kort sagt, en flott dag, god informasjon og hovedinntrykket er at FLO går en ny tid i møte ifh til at FLO er en militær organisasjon som skal levere logistikk og understøttelse i fred krise og krig. Vi ønsker generalen, hans stab og ansatte lykke til i fortsettelsen. Dette ga mersmak.

Fra venstre: Seksjonssjef HR Ingunn Rasch, HTV BFO Sverre Holther og sjef HR Ob Willy Kviltén.

NY ORGANISASJON I FORSVARSSTABEN

Forsvarssjefen ønsker en enhetlig organisering av Forsvaret, i samsvar med Forsvarets stabshåndbok. Dersom alle er likt organisert vil dette bidra til en mer likhet i behandlingen av forskjellige prosesser, enklere og kjente beslutningsprosesser.

Lokalt utredet og drøftet man ny organisering, oppgavefordeling i Forsvarsstaben. Forhandlinger om organisasjonsendringen skjedde sentralt og Forsvarsstaben er nå organisert med en J-struktur, med J1 (FST HR) som en avdeling, og to avdelinger ledet av hver sin DCOSer for hhv operativ- og støttestrukturen.

BFO er glad for at partene i fellesskap kom frem til at organiseringen av J-1 i en egen avdeling, fremfor som en avdeling under Støttesøyla, er både hensiktsmessig og fornuftig. I tillegg så fremheves personellens betydning i Forsvarets struktur og BFO håper at andre avdelinger kan følge etter med en slik organisering. Vi ser frem til hvilke faktiske endringer organisasjonsendringen gir mht oversikt, effektivitet og styring.

DIGITALE KARRIERKART I STARTGROPA

Dagens karrier og tjenestepaner skal erstattes med digitale karrierkart. Ingvill Lilleby fra FPVS informerte partene sentralt om status i arbeidet. Digitale karrierkart, sammen med FPH del M, som handler om kompetanse, skal dette danne grunnlaget for å drive kompetanseledelse og karriereveiledning.

Vi fikk presentert en 0.5-versjon som skal ruller ut i høst og med nødvendig kvalitetssikring av kompetansekoder, stillingsbeskrivelser mv vil dette etter hvert bli et hjelpemiddel for den ansatte, så vel for arbeidsgiver. På mange måter kan man si at man jobber med å etablere et stillingstorg, ala www.finn.no eller www.prisjakt.no. Mye arbeid gjenstår, ingenting er så langt utviklet mht SAP, men dette er neste steg.

ATOene anerkjenner arbeidet som er utført med digitale karrierkart. Det ble påpekt at dette vil gi god styringsinformasjon, både for den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver (nærmeste foresatt/HR personell), innenfor karriereplanlegging, behov for kompetanseheving etc.

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER I FORSVARET 2021

Det er i år avsatt 1,8% på dato av lønnsmassen til lokale forhandlinger på

vår Hovedtariffavtale. Dette kommer i tillegg til det alle allerede har fått i **sentrale** lønnstillegg per 1. mai 2021.

Den lokale avsetningen i år utgjør ca 170 millioner kroner. De sentrale forhandlingene starter i Forsvaret den 24 august og skal være ferdig avsluttet innen 31 oktober.

BFO vil i år ha et spesielt fokus rettet mot en bedret lønnsmessig forutsigbarhet for militært tilsatt personell.

Lokale forhandlinger innebærer at alle BFOs medlemmer vil få muligheten til å sende inn et begrunnet lønnskrav. BFO ber alle medlemmer følge med på informasjon på våre websider samt mail og sms til den enkelte om den videre prosessen.

REFORHANDLING AV KOMPENSASJONSAVTALEN

Forhandlingene på Kompensasjonsavtalen har nå startet opp. Kompensasjonsavtalen fra 2015 inneholder vesentlige feil og mangler etter store organisasjonsmessige endringer innen både utdanning - og personellområdet. Dette skal blant mye annet gjennomgås som del av de videre forhandlingene. I tillegg er det behov for å styrke avtalen både økonomisk og innholdsmessig for å bidra til økt ståtid **for** å beholde ansatte og kompetanse.

NYTT LØNNS- OG INSENTIVPROSJEKT I REGI AV FD

De sentrale organisasjonene er av FD varslet om igangsetting av et nytt helhetlig lønnsprosjekt. Dette arbeidet er så langt varslet inndelt i tre ulike faser med en gjennomgang av fordeler og ulemper med dagens lønns- og insentivsystem for deretter å vurdere mulige endringer og implementering. BFO ser frem til dette arbeidet som vil starte opp i løpet av september.

ARBEIDSTID KVELD NATT OG I HELG

BFO mottar mange henvendelser fra frustrerte medlemmer og tillitsvalgte om arbeidstid og kompensasjon. Spesielt bruk av OA og endring av arbeidstid utover kl 07:00-17:00 mandag-fredag samt arbeid i helger. Her har både BFO og andre organisasjoner nå etterlyst en prosess og gjennomgang med sentral arbeidsgiver for en gjennomgang av dagens forvaltning og tilhørende kompensasjon. Dagens forvaltning bidrar til at mange ansatte ikke lenger ser hensikten med å fortsette i Forsvaret, dette kan dermed ikke fortsette. Det er derfor avgjørende at Forsvaret så snart som mulig kommer i gang og inviterer til dette arbeidet.

«SKOLETILLEGG» SAKEN OG ETTERVIRKNING AV TARIFFAVTALER

BFO og NOF har varslet stevning og rettsak som en konsekvens av oppsigelsen av særavtale som regulerte tillegg for militært tilsatte ved Forsvarets skoler frem til 1. mai 2016. Hvis det ikke oppnås enighet eller forlik vil rettsaken gjennomføres i slutten av november. Det er om lag 250 berørte BFO medlemmer i denne saken.

VERDENDAGEN FOR SELVMORDSFOREBYGGING 10. SEPTEMBER

På Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september, vil Rådet for selvmordsforebyggende arbeid i Forsvaret, lansere en kampanje for psykisk helse og forebyggende selvmordsarbeid. Dette er en oppfølging av soldataksjonen 2021 og skjer i samarbeid med de vernepliktige. Det vil bli hengt ut plakater ved den enkelte avdeling og det er også utarbeidet en folder vernepliktige og ansatte oppfordres til å lese. Aksjonen vil også bli omtalt i flere forskjellige kanaler. Bidra til et bedre Forsvar, ta vare på hverandre.

Sjekk <https://www.forsvaret.no/soldater-og-ansatte/selvmondsforebyggende-arbeid>

Ha en fin sensommer og et godt valg!

BFO LEVERER I UNMISS – BÅDE FAGLIG STØTTE, STASJ OG LOKALE TILLITSVALGTE

«Vaktskifte» med av- og påtroppende BFO lokale tillitsvalgt. Hanna Mikalsen går av etter 6 måneder, og Torje Songe tar nå neste skift.

Fornøyde medlemmer i Juba i Sør-Sudan (UNMISS) fikk mye nytt stæsj, spesielt flasker, notatbøker, solbriller og munnbind var svært populært (også hos NOF'erne). Tor Gunnar Framnes BFOs «OTV-Utland» sier tusen takk for all jobb Som Hanna og andre legger ned for oss ute, det verdsettes stort, og vi legger merke til det!

10. SEPTEMBER VERDENSDAGEN FOR FOREBYGGING AV SELVMORD

FN markerer Verdensdagen for selvmordsforebygging for å sette søkelys på at forebyggende arbeid fungerer for å redusere antall selvmord.

Hvert år dør det nær 800 000 mennesker som følge av selvmord, det vil si ett menneske hvert 40. sekund. For hver person som tar selvmord, er det flere enn 20 personer som forsøker å ta sitt liv.

På verdensbasis er det flere som dør som følge av selvmord enn av drap og krig til sammen. Selvmord er den vanligste dødsårsaken til mennesker mellom 15 og 29 år.

I Norge tar ca 600 mennesker sitt liv hvert år, helsevesenet behandler 5-6000 mennesker hvert år for selvskading og forsøk på selvmord.

Forsvaret vil markere denne dagen gjennom en informasjonskampanje, som setter fokus på å se hverandre, og støtte de som har det tungt. Aksjonen skjer i samarbeid med TVO.

10. september vil det henge plakater der soldater og ansatte ferdes. Det vil bli lagt ut foldere som beskriver tegn, signaler og hva du bør gjøre om du har vonde tanker eller helt enkelt råd til deg som opplever en venn/venninne/samboer/ektefelle/medsoldat eller kollega som sliter.

I tillegg til ovenstående, kan det fort hende du får en melding på FisBasis med en link til Forsvaret.no/forebygging eller kanskje får du en oppfordring gjennom Geotagging SoMe (Facebook eller Instagram)

Dersom tankene blir for tunge å bære, trenger vi hjelp. Ikke hold tankene for deg selv, men snakk med noen du har tillit til. Det er mange som både kan og vil hjelpe.

Ser du en som sliter, vis omsorg, gi støtte og spør hvordan vedkommende har det. Ville ikke du også hatt hjelp om du hadde vonde tanker?

Forsvaret er en fin arbeidsplass. Hver enkelt kan bidra med å forebygge selvmord og selvskading.

DELTA I DET FOREBYGGENDE ARBEIDET - SJEKK FORSVARET.NO.FOREBYGGING

Forsvarssjefen

Vår saksbehandler:
Jens B JahrenKopi til
NOF
KOL
BFOVår referanse
2021/JBJ/jbjVår dato
11.06.2021Internt
[Internt]Intern kopi til
[Intern kopi]Tidligere referanse
[Year/IN/in]Tidligere dato
[Dato]

Oppsigelse av tilsettingsforhold i Forsvaret

Organisasjonene (BFO, KOL og NOF) viser til forsvarssjefens beslutning om å ensidig gå til oppsigelse av tilsettingsforholdet til de som etter Forsvarets syn ikke innehar offiserskompetanse.

Vi mener at dette er en beslutning som ikke er hjemlet. Med bakgrunn i det som vi ble informert om i møte den 9. juni og informasjon som er lagt ut på intranett den 10. juni ber vi FSJ utarbeid et skriv til samtlige som nå får en oppsigelse fra sitt nåværende tilsettingsforhold. Vi mener at dette må begrunnes, at det vises til hjemmelsgrunnlag samt at videre prosess beskrives. Vi ber også om at vi som organisasjoner settes opp som kopi på dette skrevet.

Vi mener også at den kommunikasjonsformens som ble valgt gjennom en artikkel på intranett var meget uheldig. I denne saken, som har pågått over tid, og hvor vi har vært klare på vårt syn hadde en varslings budskapet til oss i forkant kunne roet ned situasjonene. Vi håper dette ikke er et uttrykk for at FSJ ikke ønsker å ha en god dialog på viktige og prinsipielle saker i framtiden.

På vegne og vh

Jens B. Jahren

Leder BFO

Epost: jens.jahren@bfo.no

Tlf 930 05202

Vedlegg: [X]

Side 1 av 1

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Even Mølmsaug		990 94 678		even.molmsaug@bfo.no
Sekretariatsleder, påtroppende	Stein Grongstad		993 26 146		stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder	Dag Stutlien	Medbest	930 67 475		dag.stutlien@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tor Erik Eide		922 10 930		tor.erik.eide@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814		john.bakke@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855		mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin Ransjø			456 38 647		kerstin.ramsjo@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 37 75	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Anthonson			909 99 595		lars.anthonson@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen			481 67 476		johnny.knutsen@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen			934 59 898		per.haugen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
ATV Brigade Nord	Tony Johansen			917 90 592		tony.johansen@bfo.no

GOD HØST!

Kjære lesere av Offisersbladet, og spesielt takk til deg som tar deg ekstra tid til å lese KAFO sin egen spalte i magasinet! Vi i KAFO håper alle har fått en god sommer, og at alle er klar for høstens utfordringer. Det er nå 2-3 måneder siden vi i KAFO sendte ut et informasjonsbrev til alle kadettene på de ulike krigsskolene, samt Cyberingeniørhøgskolen. I den tid har KAFO, gjennom BFO, iblant annet gitt sine innspill til revideringen av FPH Del I – utdanning og evalueringen av utdanningsreformen. Her har KAFO gitt innspill til alt fra uklare formuleringer til forslag om å gjøre kadetter søknadsdyktige på kvarter- og boliggrunden i Forsvaret. Den mindre gode siden av revideringen av FPH Del I – utdanning er at studentdemokratiet ved FHS ikke ble inkludert eller invitert til å gi innspill. I avtalen mellom studentdemokratiet og FHS, står det skriftlig at FHS skal inkludere studentdemokratiet i avgjørelser og saker som angår kadettene ved skolene. Det har ikke vært tilfelle denne gangen. Når vi var i forbindelse med leder av studentrådet i FHS, Hanna Kloster ved Sjøkrigsskolen, visste hun ikke at det foregikk et slikt arbeid i FPVS. Involveringen av studentdemokratiet i slike saker gjør at kadettene blir hørt, derfor forventer vi i KAFO at studentdemokratiet blir involvert i fremtidige saker. I denne saken har heldigvis BFO og KAFO sørget for at kadettene sine interesser har blitt ivaretatt.

Nikolai Valvik
Leder KAFO

En gledelig nyhet er derimot å se at FOS-aspirantene, som gjorde seg fortjent til studieplass ved FHS i år, endelig har fått en mer informativ og god utdanning og plikttjenestekontrakt i begynnelsen av utdanningen. Her er det beskrevet mer i dybden hva man forplikter seg til ved utdanning i Forsvaret, hvilke vilkår som gjelder og hva det faktisk innebærer. Dette setter riktige forventningene til utdanningen. Det er til og med lagt til en veiledning til utdanning- og plikttjenestekontrakten, som beskriver med enklere ord, hva ordlyden i kontrakten betyr – dette er godt!

Ta gjerne forbindelse direkte med meg hvis du ønsker å komme i kontakt! nvalvik@mil.no
KAFO ønsker alle en god og trivelig høst!

Pensjon

I denne utgaven tar vi for oss høringsnotatet om bortfall avplikten til å fratre. Nedenfor stående er BFOs foreløpige refleksjoner over innholdet. Vi har valgt å ta dette inn på pensjonssidene da, bortfall avplikten til å fratre vil innvirke på din framtidige pensjon, men virkningene av tiltaket er noe forskjellig ifh til de som er født før eller etter 1963.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

BORTFALL AV PLIKTEN TIL Å FRATRE

Stortinget behandlet bortfall avplikten til å fratre for alle, unntatt personell i Forsvaret som har en egen særlov. For de andre ble saken behandlet i juni i år og iverksatt 1.juli 2021. Statsråd Torbjørn Røe Isaksen hevder at bortfall avplikten til å fratre på særaldersgrensen vil ikke påvirke den enkeltes pensjonsrettigheter (full pensjon fra særaldersgrensen) negativt, snarere tvert om. Bortfall avplikten vil heller ikke påvirke pensjonsforhandlingene når disse kommer i gang igjen.

Den enkelte kan nå fortsette frem til den ordinære aldersgrensen fastsatt i Statsansatte loven. LO, YS, UNIO og Akademikerne hevdet under høringen at dette er brudd på pensjonsavtalen fra 3.mars 2018.

Mindretallet i arbeids- og sosialkomiteen ville sende høringen tilbake til regjeringen, med pålegg om å oppta forhandlinger med arbeidstakerorganisasjonene i samsvar med pensjonsavtalen.

BFO hevdet at så lenge tillegg jf arbeidstidsavtalen i Forsvaret (ATF) ikke er pensjongivende, vil bortfall avplikten til å fratre være en fordel for personellet.

MEDLEMSFORDEL

Ring oss eller send en melding om det er noe du lurer på, en problemstilling eller annet du måtte ha på hjerte om pensjon på post@bfo.no

Høring – bortfall avplikten til å fratre – Forsvaret

I proposisjon for de andre i offentlig sektor som har særaldersgrense sto det at høringen ikke gjaldt forsvarer, da det i Langtidsplanen for Forsvaret sto at man skulle vurdere særaldersgrensene for militært personell i inneværende langtidsperiode. Stortinget påla Forsvarsdepartementet om å fremme forslag til hvordanplikten til å fratre ved oppnådd særaldersgrense skulle gjennomføres i Forsvaret.

Iht. adresseliste

Deres ref.:

Vår ref.:

2020/522-58/FO V 1/ROBE

Dato:

29.06.2021

Høring - forslag omplikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense

Forsvarsdepartementet sender med dette på høring forslag omplikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense. Forslaget innebærer endringer i lov om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m. (lov 12. august 2016 nr. 77).

I høringsnotatet fremmes det forslag om å fjerneplikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense på 60 år. Videre foreslås det alternative virkemidler for å ivareta Forsvarets behov for å opprettholde en personellstruktur i aldersmessig balanse, herunder karriereskiftprogram, sluttvederlag og åremålstilsetting av Forsvarets militære topledere.

Frist for å sende inn høringssvar er onsdag 29. september 2021

Les og svar på høringen her: <https://www.regjeringen.no/no/foi/2864212/>

Høringsnotat

Omplikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense

Forslag til endringer i lov om verneplikt og tjeneste i Forsvaret m.m.

(lov 12. august 2016 nr. 77)

Omfang

Forsvarsdepartementet har fulgt opp Stortingets vedtak og sendte ut et høringsnotat om plikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense, den 29.juni, med høringsfrist 29.september 2021. Høringen omfatter forslag om å fjerne plikten til å fratre for militært tilsatte med særaldersgrense på 60 år. Videre foreslås det alternative virkemidler for å ivareta Forsvarets behov for å opprettholde en personellstruktur i aldersmessig balanse, herunder karriereskiftprogram, sluttvederlag og åremålstilsetting av Forsvarets militære toppledere.

Forsvarsdepartementets holdning til personellet

BFO er kritisk til signalene som gis fra Forsvarsdepartementet. Plikten til å fratre foreslås fjernet. Avskjed med redusert lønn opprettholdes inntil videre, isteden foreslår departementet en omlegging av dagens ordning med ARL til en ordning med forenklet sluttvederlag som har til hensikt å

lette overgangen til å fortsette en videre yrkeskarriere utenfor Forsvaret. Sluttpakken er som hovedregel inntil 15 G og inntil 20 G med for de som har høy lønn.

De foreslår videre at personellet kan fortsette til aldersgrensen som er fastsatt i Statsansatteloven 70 (72) år, med antydninger til 75 år. Når FD samtidig sier at de ikke ønsket ordningen og må ha en arbeidsgiverstyrt avgangsmekanisme er det stor fare for at personellet vil føle seg presset ut. FD hevder at de har behov for flere yngre enn eldre arbeidstakere. Når departementet sier at ARL videreføres inntil videre og så foreslår en omlegging av ARL og derved innføre en dårligere løsning, er dette en holdning til personellet BFO ikke bifaller. BFO ser at sluttvederlag kan være et godt tilbud, for de som allerede har sikret seg en jobb, men vi mener ordningen kan bidra til en lavere livslønn.

Pensjonsavtalen fra mars 2018

Denne avtalen regulerer de overordnede forholdene for de som er født i 1963 og senere mht ny alderspensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger, overgangsordninger, betinget tjenstepensjon, innfasing av nye ordninger, individuell garanti, nye samordningsregler og levealdersjustering av bruttopensjon, alderspensjon til uføre, alderspensjon til personer med særaldersgrense, overføringsavtalen som videreføres og regler om evaluering av avtalen.

Avtalen sier klart at først skal man utrede og avtale løsninger for personer som har særaldersgrense og opptjening i påslagsmodellen. Deretter skal man vurdere hvilke stillinger som i fremtiden skal ha særaldersgrense.

Sees avtalen opp mot FDs høringsnotat om bortfall av plikten til å fratre så er status:

- Det foreligger pt ikke en avtalt løsning for særalderspensjon som forutsatt
- Påslagsmodellen ble innført 1.1.2020
- Bortfall av plikten til å fratre tilsier at personellet har rett til å fortsette frem til fylte 70 (72) år, men høringsnotatet er noe uklar mht om særaldersgrensen videreføres.

BFO er av den formening at dersom avtalen fra mars 2018 ikke gjennomføres, så må det særskilte stillingsvernet for militært personell gjeninnføres. I dag står det i forsvarsloven at det er de som er tilsatt før 1.1.2005 som har et særskilt tilsetningsvern, samtidig står det at personell tilsatt før 1.1.2016 har rett til å stå i stilling til fylte 60 år.

Avskjed med redusert lønn (ARL)

Forsvarsdepartementet mener denne ordningen er for dyr, den strider imot arbeidslinjen. BFO vil hevde at denne ordningen aldri har vært så aktuell som akkurat nå. At man sier at ARL strider mot arbeidslinjen tilbakeviser FD selv, ved å påpeke at mange fortsetter i privat sektor av de som går med på særalder eller 57 år (ved bruk av 85-års regelen for de som kan det). Denne ordningen er hensiktsmessig for de som er mellom 40 og 60 år og er et virkemiddel Forsvaret fortsatt bør ha, for å etablere en balansert aldersstruktur uten at personellet taper for mye pensjonsmessig.

Forsvarets nye virkemidler, Forsvarets sluttvederlag

Forsvarsdepartementet foreslår at man kan gi inntil 15 G (ca kr 1.6 mill)

For å lette overgangen til en ny stilling utenfor Forsvaret. Ordningen skal gjelde fra det året man fyller 45 år (ARL 40 år). Slik vi forstår høringsnotatet kan arbeidsgiver bruke dette for personell som er i alderen 45 til 70 år. BFO mener virkemiddelpakken bør økes betydelig og dette bør være en pakke som er forutsigbar og avtales mellom partene. Det nevnes at personell tilsatt på T-35 opparbeider seg 0.78 G for hvert år de jobber og tilsvarende ordning bør innføres for annet personell som oppfordres til å slutte å jobbe før oppnådd aldersgrense. BFO mener at dagens ARL er en hensiktsmessig ordning.

Er det lurt å fjerne plikten til å fratre?

Skal vi ta regjeringen og Stortinget på alvor kan bortfall av plikten til å fratre være et godt personellpolitisk tiltak. Regjeringen sier at her kan man gå av på fastsatt særaldersgrense og man kan fortsette å jobbe fram til aldersgrensen i Statsansatteloven. Det de ikke sier noe om er konsekvenser for pensjonsordningen for de med særaldersgrense.

En annen utfordring er at FD sier de trenger flere yngre enn eldre militære arbeidstakere, samtidig som de ikke ønsker å gjøre endringer på T-35. Det må bety at Forsvaret må tilføres et betydelig antall nye årsverk for å møte en slik tilnærming. Gjøres ikke dette, vil dette kunne føre til økt belastning på gjenværende personell, alternativt at man må kutte i inntaket i bunn – det vil gi store konsekvenser for Forsvarets operative evne på sikt. For BFO er det avgjørende at belastningen ikke legges på den enkelte, men håndteres av organisasjonen. I det forslag som FD nå fremmer, løftes belastningene over på den enkelte.

Gitt at regjeringens lovnad om at denne ordningen ikke skal påvirke dagens ordning, så vil bortfall av plikten til å fratre føre til at den enkelte kan redusere den negative effekten av levealdersjusteringen og i tillegg opparbeide seg økt pensjon for de som er født i 1963 og senere, dette følger av påslagsmodellen, som ble innført 1.1. 2020.

GJELDER BORTFALL AV PLIKTEN TIL Å FRATRE ALLE

I prinsippet gjelder bortfall av plikten til å fratre alle. BFO forutsetter at også personell født før 1963 får muligheten til å fortsette i stilling inntil aldersgrensen fastsatt i Statsansatteloven. Forsvarets virkemiddelpakke forutsettes også å gjelde dette personellet og her må en ha en noe annen innretning på virkemiddelpakken, da disse har bruttopensjon og opptjener ikke pensjon i påslagsmodellen. Disse må kompenseres ifm av Forsvarets virkemiddelpakke.

KONSEKVENSER VED Å TA IMOT EN VIRKEMIDDELPAKKE

Er du født før 1963 og har rett til å gå av ved fylte 57 år vil konsekvensen ved å ta imot et tilbud om virkemiddelpakke før den alderen føre til at du må si opp stillingen. Dette betyr at du sier ifra deg pensjon og får en oppsatt pensjon som utbetales fra fylte 65 år. Dersom dette personellet får tilbud etter fylte 57 år, må vi anta at dette kommer i tillegg til pensjonen fra SPK.

Er du født i 1963 eller senere vil aksept av en virkemiddelpakke før du kan gå av med pensjon, mest sannsynlig føre til at du må si opp stillingen. Du kan ta ut oppsatt tjenestepensjon (tjenestepensjon du har opparbeidet deg pr 31. desember 2019) og fleksibel folketrygd fra fylte 62 år, mens opparbeidet pensjon fra 1.1.2020 og frem til sluttidspunktet først kan tas ut fra fylte 65 år.

ÅREMÅLSSTILLINGER I FORSVARET

Forsvarsdepartementet har foreslått at toppstillingene skal omgjøres til åremålsstillinger på inntil 6 år, med mulighet til en fornyelse. I staten for øvrig, er teksten tilsetting i åremålsstilling skjer som hovedregel i 6 år, med mulighet til å forlenge kontrakten en gang. I det hele og store er BFO skeptisk til behovet for innføring av åremålsstillinger for topplederne og kan ikke se at behovet er godt nok dokumentert.

For topplederne foreslår Forsvarsdepartementet en virkemiddelpakke på

opptil 20 G for de som har ekstra høy lønn og som ikke får fornyet sitt åremål eller tilsettes i en annen åremålsstilling. Utfordringen oppstår når personellet får slikt tilbud, uten at de har rett til å ta ut tjenestepensjon, hva skjer da?

Dette personellet, vil mest sannsynlig måtte si opp sin stilling, for å få virkemiddelpakken, med den konsekvens at de ikke får sin pensjon utbetalt før ved fylte 65 år.

De som er født i 1963 og senere vil kunne ta ut oppsatte pensjonsrettigheter før 1. januar 2020 fra fylte 62 år, uavhengig om det er en fast stilling eller åremålskontrakt.

For de som er født før 1963 er BFOs forståelse at de som har rett til å ta ut alderspensjon ved fylte 57-60 år, og får tilbud om virkemiddelpakke, vil måtte få dette i tillegg til full pensjon fra SPK.

Enn så lenge virker Forsvarsdepartementets høringsforslag til å være for dårlig beskrevet i høringsnotatet – vi ser ikke konsekvensene for den enkelte. BFO kan ikke se det reelle behovet for å innføre åremålskontrakter for topplederne i Forsvaret.

OPPSUMMERING

BFO er kritisk til store deler av høringsnotatet og særlig av det som er skrevet i notatet og ikke bare er foreslått som endringer av lov og forskrift. Dersom ikke forutsetningene i avtalen fra 2018 etterleves, må det særskilte stillingsvernet for alt befal gjeninnføres.

Gitt at forutsetningen om at du kan opparbeide deg mer pensjon gjelder, vil det for de som er født i 1963 og senere være lønnsomt å fortsette å jobbe i Forsvaret, utover aldersgrensen på 60 år. Dette skyldes lavere levealdersjustering og høyere opptjening i pensjons-beholdningene.

De som er født i 1962 og tidligere vil ikke kunne øke sin pensjonsopptjening, da de er på brutto ordningen (66 % av sluttlønn). For disse vil en virkemiddelpakke være en bedre ordning enn i dag, men vi er usikre på om dette er gir samme uttelling som for de som er født i 1963 og senere.

BFO ser ikke det umiddelbare behovet for å innføre åremålskontrakter for topplederne i Forsvaret, det må være et krav at dersom dette innføres, må de samme regler som gjelder i Staten for øvrig – også gjelde forsvarsansatte.

Les høringsnotatet her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-plikten-til-a-fratre-for-militart-tilsatte-med-saraldersgrense/id2864212/>

Mer om dette i neste utgave av Offisersbladet – ha en fin ettersommer

Amazfit T-Rex Pro

Amazfit T-Rex Pro er en perfekt følgesvenn når du skal ut på nye eventyr. Den har fire globale navigasjonssatellitsystemer og en soloppgangs- og solnedgangsmonitor. Klokken har i tillegg et innebygget kompass og barometrisk høydemåler, som kommer godt med når du skal på tur i enten ukjent eller ulent terreng. Og med opp til 18-dagers batterilevetid er du klar for lengre ekspedisjoner. Den har også 100 forskjellige sportsmodus, slik at du kan tilpasse etter ditt bruk.

Amazfit T-Rex Pro koster 1947,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Gerber Center- Drive

Gerber Center- Drive er Gerbers nyeste multiverktøy. Center- Drive leverer kompromissløs ytelse gjennom sitt revolusjonerende design. Den innovative, sentrerte skrutrekkeren ligger midt i kjernelinjen til multiverktøyet, noe som gir økt kraft og maks rotasjon. Skrutrekkeren bruker vanlige bits, av typen 1/4" hex bits. Kniven du finner i Center -Drive verktøyet er 30% lenger enn hos konkurrenten Leatherman Wave, og kan som den fjærbelastede tanga hentes fram bare ved hjelp av en hånd.

Gerber Center- Drive koster 1386,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Northug Sunsetter

Perfekt brille for aktivitet og fritid. Sunsetter har en fashionabel og tidsriktig fasong med en litt større ramme, og kommer i sommerens tøffeste fargekombinasjoner. Underrammen byttes lett ut med klype, og looken forandres da fort. Northug-logo er gravert inn i linsen. Sunsetter er din nye go-to brille for alle slags solforhold, og med justerbare stenger og tretrinns neseclype tilpasser du enkelt brillen til eget ansikt.

Northug Sunsetter koster 755,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Hikmicro Owl 35mm XF [384x288]

Hikvision Monokular Owl 35mm XF er en termiske monokikkert i riktig størrelse, som er lett å bære med seg. HikVision har en høysensitiv termisk detektor bygget på en 384x288 (17 um) sensor og med en OLED-monitor med en oppløsning på 1024x768 piksler. Du kan velge mellom tre forskjellige fargeangivelser i monitoren. Hvit varm, sort varm eller fusion.

Hikmicro Owl koster 26151,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Nisjebedrift på Ørsta leverer til Forsvaret

Offisersbladet har besøkt bedriften RUFO AS, som i 1983 startet med produksjon av transportkasser til musikkinstrumenter og tilhørende materiell. Frem til i dag, har de hele tiden videreutviklet sitt produktsortiment, og leverer nå spesialtilpassede transportkasser/kofferter til storkunder som eksempelvis eventbyråer, offshoreindustrien, NRK, TV2, og nå også Forsvaret.

Knut Steinnes foran kasser til det sivile markedet.

Av EINAR HOLST CLAUSEN

Daglig leder RUFO AS Knut Steinnes, orienterte om bedriftens etablering, utvikling og produktsortiment. Vi begynte i det små og var smale i sortimentet, rettet mot musikkbransjen og eventbyråer. Etter hvert har vi blitt en kompetanse-drevet bedrift med 17 dyktige ansatte som hele

tiden sørger for driver produktutvikling og effektivisering. Vi har derfor med tiden kunnet tilby våre spesialtilpassede produkter til betydelig flere kunder. 2003 ble et veiskille, der vi prioriterte satsning mot eksempelvis industri, offshore og forsvar, sier Steinnes. Det var for øvrig det året Steinnes kom inn i bedriften, og han nok således bidratt til videreutviklingen.

Våre transportkasser/kofferter er i kryssfiner med solide aluminiums-beslag. Innmaten er spesialtilpasset og formskjært skumplast. Kundens ønsker og mål på det som skal oppbevares i kassen, lastes inn i vårt dataprogram, og avansert maskinelt utstyr skjærer ut skumplasten. Her er det få begrensninger sier en fornøyd partner og daglig leder. Han legger også til at RUFO AS også er

Eksempel på Pelicase mil kasser som de produserer til andre lands forsvær.

Militære utgaver spesialtilpasset div materiell.

Datastyrte maskiner freser ut skumplast tilpasset innholdet som skal oppbevares.

Våpenkoffert levert til Forsvaret Det er SKBs koffert men RUFO har produsert skuminnredningen.

Leveranse av transportkasser til helikopter rotorblader som er levert til det norske forsvaret.

Produksjonslokalene til RUFO AS. Foto Offisersbladet.

den største forhandleren Zarges-kasser og Pelicase-kasser.

Under orienteringen og omvisningen på anlegget, får Offisersbladet et innblikk i det brede produkt-spekteret, og alle mulige tilpasninger etter kundens ønsker. Kostbart materiell som benyttes av nødetater under tøffe forhold i all slags vær, får lengre levetid i

spesialtilpassede transportkasser. RUFO har også laget spesial-rack som fungerer som arbeidsstasjoner i felt. Vi får også se transportkasser/kofferter for de fleste typer våpen som forsvær benytter.

Steinnes kunne fortelle om et utfordrende og morsomt oppdrag de fikk fra Forsvaret, nemlig lage en transportkasse for helikopter-rotorblad.

En utfordring vi tok på strak arm, og den kassen ble lang, sier han med et smil.

Han avslutter Offisersbladets besøk med å understreke viktigheten med at samfunnet støtter opp under norsk næringsliv, og kjøper norsk-produserte produkter. Da sikrer vi norske arbeidsplasser. Dette har jo blitt tydeligere under koronapandemien, avslutter Knut Steinnes.

Bastogne

Den amerikanske hærens 101. luftbårne divisjon, populært kalt «Screaming Eagles», hadde gjort en heroisk innsats på vestfronten helt siden de landet med fallskjermer på D-dagen. Etter en sommer og høst i strid ventet de en relativt rolig jul i 1944. Den ble i stedet drepende kald og dødelig.

AV TROND SÆTRE

Alle regnet det nå som sikkert at tyskerne kom til å tape. Den tyske overkommandoen konkluderte med at Sovjetunionen hadde for store reserver til at en ny, tysk storoffensiv på østfronten ville lønne seg. På vestfronten ante man derimot et lite håp. De allierte hadde forsyningsproblemer, da de måtte operere fra sør i Frankrike til midten av Nederland, med flere dårlig forsvarte områder langs fronten. Hitler ønsket seg en plan som kunne binde opp styrkene deres.

Han valgte til slutt å satse på et blitzkrieg-angrep gjennom Ardennene i Belgia, for å slå en kile mellom de britiske og amerikanske styrkene og ta Antwerpen. Dersom tyskerne gjenerobret denne byen, ville fire arméer være avskåret og bak tyske linjer. Hitler håpet det skulle være nok til å forhandle fram en separat fred med de allierte. Han trodde den tyske hæren fortsatt kunne organisere et effektivt forsvar dersom de kun måtte konsentrere seg om østfronten.

Den nye operasjonen, som fikk kodenavnet «Wacht am Rhein (vakt ved Rhinen)», for å forvirre alliert etterretning, besto av hovedangrepsstyrkene 6. SS Panserarmé, 1. SS Panserdivisjon og 12. SS Panserdivisjon Hitlerjugend. På engelsk er slaget kjent som «Battle of the bulge», fordi den tyske framrykningen førte til at frontlinjen dannet en «bule» på kartet.

Angrepet startet tidlig om morgenen den 16. desember 1944 med et massivt artilleribombardement mot de allierte stillingene vis-à-vis 6. SS Panserarmé, etterfulgt av hovedstyrkenes koordinerte angrep klokka åtte samme morgen. Offensiven kom overraskende på de allierte kommandørene. De tyske forberedelsene ved fronten var for små til at man skjønte hva som hadde vært under planlegging.

Fallskjemjegerne i «Screaming Eagles» hadde blitt trukket tilbake fra fronten i slutten av november, men ble nå sendt til den belgiske småbyen Bastogne på grensen til Luxembourg. På dette stedet krysser flere

strategisk viktige hovedveier hverandre. General Patton hadde vyer om å la tyskerne rykke lenger fram til et punkt hvor de allierte kunne utslette dem, men måtte godta viktigheten av heller å forsvare dette viktige knutepunktet. Eisenhowers avgjørelse var at tyskerne måtte holdes tilbake til det ble klarere vær og de allierte flystyrkene kunne sendes ut. Fallskjemjegerne i 101. divisjon fikk derfor ordre om å holde stillingen ved byen for enhver pris. Tidlig om morgenen den 19. desember passerte de gjennom Bastogne. Kommandøren, general Anthony McAuliffe, valgte seg en gammel belgisk kaserne som hovedkvarter da tyskerne ved en eventuell innrykning i byen neppe ville lete etter ham og staben der først. Resten av divisjonen begynte å grave seg ned i skogene og jordene øst for byen.

Fallskjemtroppene manglet ikke bare ammunisjon, men også de nødvendige klærne til den bitende desemberkulda. Et første tysk forsøk på å bryte gjennom ved Bastogne den 19. ble slått tilbake av amerikanske kanonbatterier, men dette angrepet alene førte til granatmangel.

Bataljonkaptein Richard Winters kunne knapt tro det da troppene hans fikk i oppgave å forsvare en sektor nordøst for byen, på en ås med tydelig åpning i skogen. Skogen var plantet, og en strak sti gikk rett gjennom den. Men jo, han fikk bekreftet at det var bataljonens oppgave å hindre tyskerne å rykke fram her. Å finne ut hvor tyskerne befant seg, var i seg selv en utfordring. Den 20. tok Winters f.eks. en enslig tysk krigsfange som på et eller annet vis hadde greid å trenge bak amerikanernes linjer, bare for å gå på do i buskene. Senere same dag kom et tysk lynangrep med panservogner. Disse fortsatte til nærmere kvelden, men ble hver gang slått tilbake av fallskjemjegerne med støtte fra stridsvogner og artilleri. Fra begge sider ble det uttrykt tvil om man hadde råd et nytt, snarlig sammenstøt. Det ble tyskerne som nølte, og valgte å omringe Bastogne i stedet, kanskje uvitende om den amerikanske ammunisjonsmangelen. Amerikanerne kunne bare gjengjelde tysk ildføring de første dagene av beleiringen før ammunisjonen måtte rasjoneres.

Et tett snøfall den 21. desember forverret situasjonen ytterligere. Vinterundertøy var ennå ikke tilgjengelig, og åpne flammer var forbudt ved frontlinjen, og tyskerne drev med konstant beskytning av amerikanere som beveget seg over skyttergravene. 22. desember ble et skriftlig krav om overgivelse sendt til McAuliffe fra den tyske kommandøren General von Lüttwitz. McAuliffe sendte ham svar bestående av ett ord: «Nuts!» Lüttwitz måtte bli forklart at det betød omtrent «Dra til helvete!». Tyskerne svarte med sitt mest dødelige enkeltstående angrep under beleiringen da Luftwaffe, under et angrep på Bastogne, traff en bygning med sykestue på julaften. 20 amerikanere og en belgisk sykepleier ble drept. På det tidspunktet hadde imidlertid været begynt å snu til de alliertes fordel. Fra den 23. desember begynte allierte flyangrep på tyske forsyningslinjer langs Ardennenfronten, og flyslipp med forsyninger begynte å dale ned ved Bastogne.

Andre juledag kom Pattons tredje armé til unnsetning da de brøt beleiringen av Bastogne og dannet en korridor fra sørvest. 101. divisjon fikk avløsning, men deltok senere i kamper helt til offensiven var slutt. Hitler beordret tilbaketrekning fra den nye frontlinjen 7. januar 1945, men divisjonens kamper mot etternølere fortsatte i ytterligere ti dager.

Ardennenroffensiven forsinket den allierte offensiven med flere uker, og med litt over 19 000 drepte amerikanske soldater var operasjonen militærhistoriens nest blodigste på amerikansk side, etter Meuse-Argonne-offensiven under 1. verdenskrig. Men tapet var verre for tyskerne, som hadde tynt sine ressurser, og ikke kunne gjennomføre flere kampanjer. Veien var åpen for å forsere Siegfriedlinjen langs Tyskland fra vest, og sovjetisk gjennombrudd i Wisła-Oder-offensiven fra øst.

Recab is providing both field proven rugged electronics, as well as new innovations that will enhance the operational capabilities of the armed forces.

It's imperative to utilize commercial technology innovations faster and this is a key asset of our company.

This has been demonstrated by i.e our development of commercial data center technology which is compliant to military standards and deployed in Naval vessels.

www.recab.com/hci

Our technology roadmap includes SWaP-C optimized Mission Computers taking GPGPU computing to it's limits.

Expertise within image & signal processing, FPGA/ASIC design & AI/Machine Learning through our acquisition of Synective Labs is addressing the needs for Tier 1 Defence Integrators.

MIL Std OEM products with High Quality, Product compliance, & Product Lifecycle Management (PLM).

www.recab.com/defence-avionics

Synective Labs

Recab

For demanding applications

**TOTAL
DEFENCE
GROUP**

Proud partner of
Total Defence Group

Last ned Offisersbladet-appen – få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter Offisersbladet+,
og skal fungere på iPad, Androide
lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene og du har ditt
eget Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar opp
med fingeren.

Offisersbladets app!

330 skvadron på «Sommerskuta minutt for minutt» på NRK

Dette programmet har kanskje ikke blitt noen favoritt, men det er flott at den fantastiske Statsraad Lehmkuhl blir vist frem langs hele vår kyst! Flott var det også at 330 skvadron og Sar Queen fikk et innsmett i programmet. Der NK 330 skvadron ble intervjuet og fikk fortalt litt om den viktige redningstjenesten. Fin demonstrasjon på redning av et menneske som hadde falt i vannet, fikk vi også se.

Einar Holst Clausen

Sar Queen fra 330 skvadron viste hvordan man redder personopp fra sjoen.

Her fires kvinnen ned igjen til Statsraad Lehmkuhl.

Flyger og nestkommanderende på 330 skvadron intervjues.

Et vakkert syn på alle måter.

FSJ giftet seg

Lørdag 31. juli giftet Linn-Therese Johansen seg med Forsvarssjef Eirik Kristoffersen. Offisersbladet gratulerer Eirik Kristoffersen og Linn-Therese Johansen Kristoffersen!

Foto Espen Sturlason

Soldaten som aldri dimma!

Tirsdag ettermiddag den 22. juni, hadde jeg gleden av å være til stede på avslutningsmarkeringen for Erling Eikli. Erling kom inn som vernepliktig journalist i Mannskapsavisa for 47 år siden, og har nå kontinuerlig bidratt helt til 2021! Nå som mangeårig redaktør Mannskapsavisa/Forsvarets Forum. Hva som ventet han på Kommandanten Pub på Akershus festning den 22. juni, visste han ikke, og når han kom inn porten klokka fire, ble han kraftig overrasket! Der sto kjente figurer fra Flåklipa (Kjell Aukrust tegnet og skrev i Mannskapsavisa), hele hans redaksjon, tidligere journalister (bl andre Harald Stanghelle), representanter fra Aukrust's familie, kommandanten på festningen, representanter fra FD, andre gode venner, og ikke minst hans egen familie. En minneverdig ettermiddag med taler, mat og drikke, til ære for en redaktøren og journalistisk bauta i Forsvarets Forum.

Erling har «oppdratt» og opplært over 219 vernepliktige journalister i sin tid som redaktør, og har vært en forkjemper for å få tilbake denne ordningen. Noe han har lyktes med. Erling er formelt pensjonert fra nyttår d.å., men er fortsatt å finne på sitt kontor noen ganger i uken. For han har ikke satt seg i hvilestolen for å slappe av. Erling har med å arrangere og har nå vært medforfatter i en fantastisk bok fra 22 årlige veteranturner for krigsveteranene (1940-45, men også Korea). Boka som har fått en slående tittel «Frihetens forsvarere», har også et utall av flotte bilder! Nå er Erling også i gang med å skrive historien om alt etableringen av Mannskapsavisa og helt frem til dagens Forsvars Forum (F). Det vil i følge Erling bli en murstein av en bok, for historiene og hva som er formidlet opp gjennom alle disse årene er enormt. Jeg blir minnet på alt jeg har fått lov til å være med på, alle steder jeg har vært og ikke minst alle de flotte menneskene jeg har møtt gjennom alle disse årene, sier Erling Eikli. Han er også veldig klar på at han føler seg privilegert, som har fått ha en jobb som han har gledet seg til å starte på hver eneste dag i 47 år!

Da sender jeg enda en takk til hedersmannen, som fortsatt holder koken, og som dessuten er fryktelig glad HMKG Drill & Musikk og Military Tattoo! Vi skal vel til Edinburgh Erling?

Einar Holst Clausen

Her blir Erling Eikli møtt av Reodor Felgen, Ludvig og Solan Gundersen.

Det ble mange gaver på Erling denne ettermiddagen, og Ludvig og Solan Gundersen fulgte godt med.

De siste spesialsoldatene er tilbake fra Afghanistan

Under en seremoni på Gardermoen i slutten av juni, var både statsminister, forsvarsminister og sjef FOH til stede for å takke de for innsatsen de har gjort, og den profesjonelle måten de har løst sitt oppdrag.

Statsminister Erna Solberg taler til spesialsoldatene under en seremoni på Gardermoen etter ankomst fra Afghanistan.

Sjef FOH generalløytnant Odlo roste spesialsoldatene for deres innsats i Afghanistan.

Imponerende tilstedeværelse av forsvarssjefen

Eirik Kristoffersen har i hele sommer vært ute og besøkt Forsvarets avdelinger og snakket med personellet. Han har deltatt i debatter, vært meget synlig i media, og fikk sannelig også tid til å gifte seg. Torsdag 12. august var forsvarssjefen også om bord på seilskuta Staatsraad Lehmkuhl på vei inn Oslofjorden, med NRK-programmet «Sommerskuta minutt for minutt».

I toppen av masta på Lehmkuhl ble han intervjuet, og fortalte historien rundt Oscarsborg og oberst Birger Eriksen. Flott var det også at han æret alle våre krigshelter, men også våre hverdagshelter.

Sannelig dukket ikke Kristoffersen opp påfølgende lørdag i NRKs program helgemorgen, der situasjonen i Afghanistan ble diskutert med blant andre Kai Eide.

Det er flott å se at vår forsvarssjef synliggjør Forsvaret i media-bildet og da for samfunnet på en slik forbilledlig måte.

Einar Holst Clausen

Sannelig var ikke forsvarssjefen på NRKs helgemorgen på lørdag 14. august også.

Her passerte Lehmkuhl Oscarsborg og FSJen fortalte hele krigshistorien.

Her er FSJ i toppen av masta på Lehmkuhl.

Eirik Kristoffersen synliggjør Forsvaret på en svært god måte.

Lettlest og informativt om krigsfilosofen Clausewitz

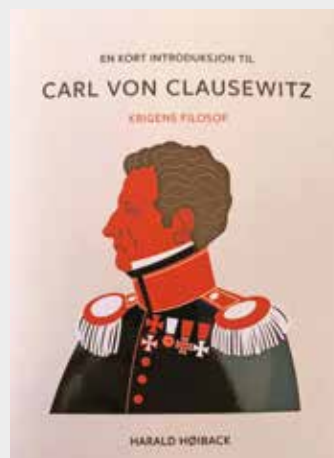
-MEN OGSÅ HUMORISTISK SKREVET

Harald Høibacks har skrevet boken «En kort introduksjon til Carl von Clausewitz, krigens filosof», som utgis av Cappelen Damm Akademisk. Her får du en tung faglig, men likevel lettlest innføring i Carl von Clausewitz liv og filosofiske tanker, som i moderne tid har blitt en «lærebok» i all høyere militær fagutdanning. Høiback mestrer skrivekunsten, og klarer å flette inn humor også. Det er dessuten flott at også Clausewitz sin hustru får sin plass i historien.

Det er svært få som kan skrive en slik bok med dette temaet, på en slik mesterlig måte -gratulerer Harald Høiback! Så er da Høiback også professor, som ved siden av sin militære utdanning, har en mastergrad i historie fra University of Glasgow og en doktorgrad i filosofi fra Universitet i Oslo. Denne boken anbefaler jeg virkelig alle å lese.

ISBN 978-82-02-71226-6

Einar Holst Clausen

NOEN AV VÅRE KUNDER INNENFOR OMRÅDET:

NORNE
SECURITIES

INDUSTRI
ENERGI

Springbrettet

NCC

its learning

Bostek
André & Borge

GUNNEBO
Industries

SHARE cat

beredt
Vi bidrar til at andre lykkes

TILBORDS

DALE
NORWAY

LHL
Landsforeningen for
hjerte- og lungesyke

Tekna

TINE

CGG
EIDESVIK

SG
RAILING

BEFALETS
FELLESORGANISASJON

MEDLEM AV

SMB Norge
Små og mellomstore bedrifter

BERGEN
NÆRINGSRÅD

vest
REGION

STYREAKADEMIET
HORDALAND

ASTREA TILBYR:

Astrea hjelper BFO medlemmer som vil gjøre et karriereskift for å bidra til at disse skal kunne fortsette sine yrkeskarrierer også etter endt tjeneste i forsvaret.

En av 200 fornøyde kunder sier om oss:

Etter endt tjeneste i forsvaret er det veldig utfordrende å finne en passende sivil stilling. Jeg forsøkte på egen hånd å søke noen jobber uten å lykkes. Ble anbefalt av en kollega fra forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS for å få bistand til å finne en egnet sivil stilling. Jeg tok kontakt og fikk den hjelpen jeg trengte. Etter kort tid var jeg på plass i spennende sivil jobb som passet svært godt for min kompetanse. Jeg trives godt i ny rolle og føler jeg får brukt min kompetanse fra forsvaret på beste måte. Jeg ville ikke greid å finne en like spennende stilling uten råd og støtte underveis i prosessen. Vil derfor anbefale alle som avslutter sin tjeneste i forsvaret om å ta kontakt med Astrea AS.

Pensjonert offiser – 57 år

Arne Falbach
+47 958 08 788
af@astrea.no

ASTREA
lederrekruttering & rådgivning

Bryggen 9 | 5003 Bergen | www.astrea.no
Følg oss på Facebook.com/AstreaRekruttering

The Courier

Britisk drama

Med: Benedict Cumberbatch,
Merab Ninidze, Rachel
Brosnahan, Jessie Buckley

Manus: Tom O'Connor

Regi: Dominic Cooke

1 time 51 min

Av NILS VERMUND GJERSTAD

KURER I FORKANT AV CUBAKRISEN

The Courier viser på en spennende og overbevisende måte hvor viktig spionasje var under Den kalde krigen. Takket være en GRU-offiser med samvittighet fikk USA nøkkelinformasjon om sovjetiske atomvåpen.

Det finnes flere dokumentarfilmer om Cuba-krisen i 1962, men relativt få spillefilmer, med tanke på hvor dramatisk situasjon dette var. Thirteen Days fra 2000 er en nervepirrende thriller som følger tett på president Kennedy og hans rådgivere i de to ukene i oktober 1962, da verden er på randen av atomkrig. The Courier er kompletterende, og gir litt innblikk i hva som foregår i Moskva i forkant av krisen.

Året er 1960, og forretningsmannen Greville Wynne (Cumberbatch) blir kontaktet av MI5 og CIA. Oppdraget hans er å møte GRU-oberste Oleg Penkovsky (Ninidze) i Moskva. Sistnevnte er kritisk til Khrusjtsjov, som han mener er en kaotisk og farlig leder for Sovjetunionen, og dessuten at han har planer om å starte en stor-krig med Vesten. Den høytstående etterretningsoffiseren mener han må stoppes før det er for sent.

Oleg Penkovsky, med kodenavnet "Ironbark",

var CIA og MI6 sin største muldvarp i KGB og GRU. Greville Wynne var forretningsmannen som fraktet hans informasjon til London. Benedict Cumberbatch er perfekt i rollen som den litt naive men modige britiske forretningsmannen. Regien til Dominic Cooke er nokså jordnær, og har fokus på det klaustrofobiske. Her er scener fra røykfylte kontorer og mystiske menn med koffertene i mørke bakgater. Stilen ligger nært opptil filmateseringen av John Le Carrés spionthrillere, som Muldvarpen og Spionen som kom inn fra kulden.

Benedict Cumberbatch har bred erfaring med roller i krigsdrama, og han gjør alltid en overbevisende tolkning. Vi husker han som kavalerioffiser i The War Horse (2013) og som offiser for infanteriet i 1917 (2019), men mest kjent er han nok som den britiske matematikeren Alan Turing, som knekket den tyske Enigma-koden, i The Imitation Game (2014). Rollen som hans kone, Sheila Wynne, er også essensiell i handlingen. Hun spilles av irske Jessie Buckley, som er mest kjent fra HBO-serien Chernobyl (2019). MI6-leder Dickie Franks gestaltes av Angus Wright, som er en smart og overveid britisk gentleman og etterretningsoffiser med stift opper lip. Merab Ninidze fra Georgia har rollen som oberst Penkovsky, og

det er bra at en skuespiller som behersker russisk språk og væremåte fullkomment spiller en så viktig historisk karakter. Regissør Dominic Cooke har mest erfaring som teaterregissør i London. Tidligere har han bare registrert en film, den romantiske On Chesil Beach fra 2017 er også satt til 1960-tallet. Det bidrar til autensiteten at russerne i filmen snakker russisk, og at russerne faktisk spilles av skuespillere fra land i tidligere Sovjet-republikker, noe som ikke var vanlig i agent-filmer for 20-30 år siden.

Mot slutten tar The Courier en dyster, depressiv vending, med forhør i trange russiske fengselsceller. Idet Cubakrisen bryter ut for fullt i oktober 1962 blir de to fanget av KGB, og Gwynne blir dømt til åtte år i russisk fengsel. Han fikk slippe ut etter ett år, i bytte mot den russiske spionen Konon Melody. Gwynne levde faktisk frem til 1990 og fortsatte som omreisende forretningsmann. Penkovsky derimot ble henrettet i Moskva i 1963, for forræderi mot sitt fedreland. Takket være han fikk USA informasjon om tekniske detaljer om atomvåpen i Cuba, og bl.a. deres operasjonelle svakheter GRU-oberst Penkovsky er blant de høyeste russiske offiserene som har spionert for Vesten, og han var med på å redde verden fra den tredje verdenskrig.

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvarer landet

– Vi forsvarer deg!

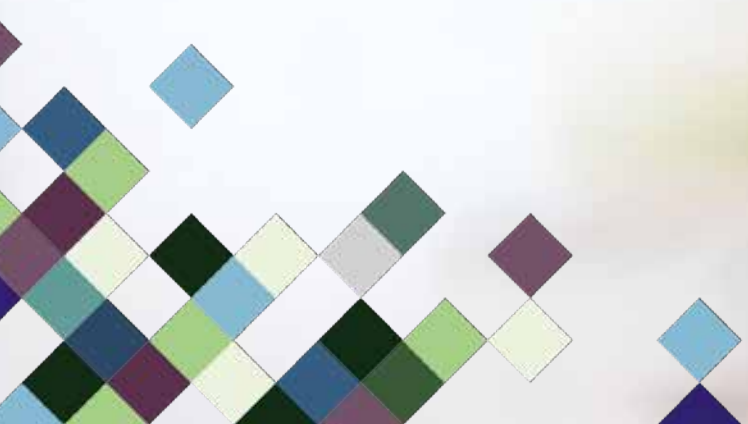

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

Se bfo.milrab.no for flere tilbud ➤

1909,-

Halite Redeemer 50

8838,-

Garmin tactix Delta

1335,-

STOIX Marcus 1.1

1386,-

Gerber Center- Drive

1146,-

5.11 Tactical RUSH12 2.0

26 520,-

Swarovski optik NL Pure

Medlemsfordeler

💧 Nordea Direct	Medlemsbank
💧 Milrab	BFO-priser
💧 Fjellsport	20%
💧 Therm-a-Rest	20%
💧 Arc'teryx	25%
💧 Osprey	25%
💧 SATS	22%
💧 Norsk Uniform	20%
💧 VISMA-avtalen	Over 30 rabattavtaler
💧 Advokatbistand	15 t gratis årlig
💧 Høyskolen Kristiania nettstudier	Rabatt for deg og din familie
💧 CTC Bilpartner	Leasing/Langtidsleie
Hotell	Ulike hotellkjeder

Se flere rabatter på
www.bfo.no/medlemsfordeler

BFO UNG

Prisgunstig forsikringspakke til våre unge medlemmer.

Levert av If skadeforsikring.

Du kan spare flere tusen kroner i året på å være **UNG** i BFO.

BFO UNG inneholder:

BFO Innbo

- En egenandelsfri uhellsskade pr.år
- Uhellsskader på sportsutstyr i bruk (topptur, terrengsykling, dykking m.m)

BFO Reise

- Gjelder for tjeneste- og fritidsreiser for hele familien, hele året, hele verden, inntil 90 dager
- Forsiket bagasje: Ingen tidskrav

Ulykkesforsikring

- Inkl. krigsrisiko- og ekstremsportdekning
- Medisinsk invaliditet (0-100%):
Inntil 600 000 kr
- Behandlingsutgifter: Inntil 30 000 kr
- Død: 50 000 kr

Nyttig informasjon:

- BFO UNG koster 200 kr/mnd
- BFO UNG får du GRATIS som elev, kadett og lærling
- Gjelder også for tjenestegjørende
- Gjelder til du er 29 år

Ønsker du å bestille?

Ring eller send mail til BFO Forsikring:

- 23 10 02 20 - tast 1
- post@bfoforsikring.no

Mer informasjon?

bfo.no/forsikringbfo-ung

Av John Berg, major (R)
Forsvarsanalytiker

RUSSENE ØNSKET VELKOMMEN!

Forutsigbart hadde russerne forberedt en passelig velkomst da britenes nye hangarskip, 65.000 tonneren HMS Queen Elizabeth, passerte Gibraltar og sto østover i Middelhavet i juni. Noe annet ville jo vært uhøflig. Under påskudd av en russisk øvelse deployerte to Mig-31 jagere (NATO-bet. «Foxhound») og tre Tu-22M3 middels rekkevidde bombere (NATO-bet. «Backfire») til flybasen Hmeimin i Syria 22. juni.

Hangarskipet HMS Queen Elisabeth.

Jagerne var av versjonen Mig-31K som fører det nye og mye omtalte sjømålsmissilet «Kinzhal» (Nato-bet. AS-24 «Killjoy»), med oppgitt rekkevidde på rundt 2000 km og hastighet på opptil Mach 10 i terminalfasen. De to jagerne opererte med «Kinzhal» under buken, men det er ikke kjent om dette var skarpe eller kalde missiler. Det er heller ikke kjent om missiltypen egentlig er operativ ennå; eller om den noen gang blir det. De tre Tu-22M3ene førte velkjente Kh-22N sjømålsmissiler (Nato-bet. AS-4 «Kitchen»).

Et Tu-142MK langtrevkende maritimt bombe-fly (Nato-bet. «Bear») og et Il-38 antiubåt fly (Nato-bet. «Dolphin») var også på ferde under «øvelsen». Russerne har også to ubåter og fem overflatefartøyer i det østlige Middelhav, de opererer fra basen deres i Tartus, Syria.

Uanfektet av disse greiene gjennomførte HMS Queen Elizabeth flere angrep mot IS-mål i både Syria og Irak. Dette var de første skarpe operasjonene for F-35 STOVL (Short Takeoff Vertical Landing) versjonen F-35B. HMS Queen Elizabeth har embarkert to skvadroner F-35B, britenes egen 617 «Dambusters» skvadron og VMFA-211 «Wake Island Avengers» fra USAs marinekorps.

MIG 31 K med det hypersoniske missilet Kinzhal.

Den russiske langdistansebomben TU 142 MK.

Dette skyldes dels at britene ennå ikke er klare for å embarkere to egne skvadroner på hangarskipet, men først og fremst at man tar sikte på at de to nasjonenes F-35B skal kunne operere fra hverandres fartøyer. Britiske F-35B flygere har tidligere trent mye i USA og fra US Navy Wasp- og America-klassen «assault» fartøyer. HMS Queen Elizabeth har i tillegg to britiske helikopter-skvadroner ombord og enheter fra 42. Commando Royal Marines.

Så får vi se om de britiske overleppene forblir stive etter at amerikanerne har begynt å kalle HMS Queen Elizabeth for «Big Lizzie». Det er jo mulig at man kunne tenke seg den folkelige og populære betegnelsen på monarken, «Queenie», men «Big Lizzie»! HMS Queen Elizabeth (navnet vi klokkelig får holde oss til), med Carrier Strike Group 21 (CSG21) bestående av britiske, amerikanske og nederlandske eskortefartøyer og trolig en britisk eller amerikansk atomdrevet angrepsubåt, eller begge deler, sto deretter gjennom Suez-kanalen og videre østover. CSG21 følges også av to RFA (Royal Fleet Auxiliary) fartøyer, en Tide-klassen tanker og et forsyningskip. Planen er å besøke 40 land og delta en i lang rekke øvelser, blant annet med enheter fra Singapore, Malaysia, New Zealand, Australia og USA.

Besøk er planlagt i Sør-Korea og Japan, og på vei dit vil CSG21 seile gjennom omstridte farvann i Sør-Kinahavet. Når dette leses, er det antagelig kjent hvilken velkomst kineserne har forberedt der. (Vladimir Trendafilovski, Air Forces Monthly aug 2021)

KANADIER HERJET STYGT!

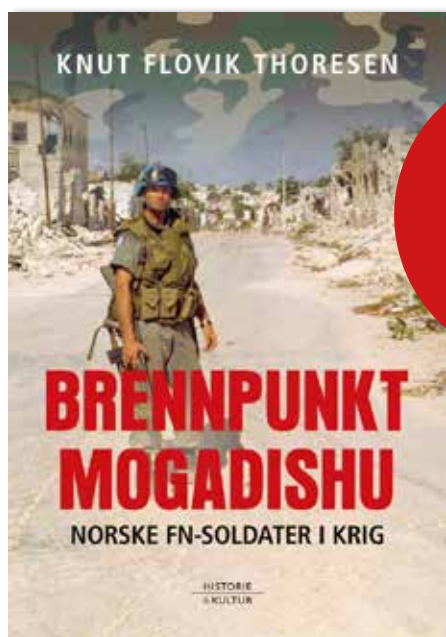
På vei over Det indiske hav støtte HMS Queen Elizabeth trolig på enheter fra den internasjonale CMF (Combined Maritime Force). I CMF finnes en CTF-150 (Combined Task Force-150) som for det meste driver med narkojakt, og her herjet den kanadiske fregatten HMCS Calgary stygt i vår og på forsommeren.

Den 23. april gjorde HMCS Calgary en fangst på hele 1286 kg ren heroin! Det er regionsrekord, og inntraff på dagen syv år etter forrige rekord da den australske fregatten HMAS Darwin tok 1032 kg. Men kanadieren nøyde seg ikke med dette. I fortsettelsen ble det fangst etter fangst, som ingen har sett maken til. Denne spalte har sittet med tungen i munnviken og summert, og har kommet frem til at fra dagen etter rekordfangsten, 24. april, og til og med 18. mai, økte den kanadiske fregatten fangsten sin med til sammen 1654,5 kg heroin (fartøyets samlede fangst av heroin kom således opp i 2940,5 kg), 1383 kg metamfetamin og ganske så formidable 23.906 kg hasj! Samlet sett innehar HMCS Calgary nå ubestridt regionsrekorden. Tett knyttet til kanadiersens operasjon tok i tillegg den franske fregatten Guepratte 2784 kg hasj 12. mai, midt på natten og i tung sjø. Så godt som all narkosmugling i dette havområdet handler om finansiering av organisert kriminalitet og først og fremst terrorisme. Midt oppe i alt dette loggførte HMCS Calgary også at den støtte på en drivende due som hadde viklet seg inn i et fiskegarn. Den ble befridd. (Usman Ansari, Warships International Fleet Review)

Den Australske HMCS Calgary Foto Sgt. Matthew McGregor.

Ny, spennende bok om norske FN-soldater i krig

Ny
bok!

Knut Flovik Thoresen
BRENNPUNKT MOGADISHU – Norske FN-soldater i krig
Antall sider: 256 + 24 sider med bilder
ISBN: 978-82-8323-037-6

398,-

I denne boken forteller norske FN-soldater – med sine egne ord – om den blodige borgerkrigen i Somalia på begynnelsen av 1990-tallet som førte til hungersnød og en humanitær katastrofe som kostet titusener livet. For å demme opp for dette bestemte FN å sende soldater til landet. Norge valgte å sende et kompani til Mogadishu. Det som møtte nordmennene, var et anarki hvor den sterkeste rett rådet og militser og klaner herjet fritt. FN-soldatene ble raskt trukket inn i konflikten som part i en blodig og uoversiktlig krig.

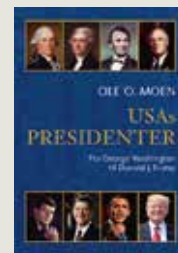
De norske FN-soldatenes tjeneste var preget av hardt arbeid, forsyningsproblemer, harde klimaforhold, krig og en misjon som kulminerte i at døde amerikanske soldater ble slept gjennom Mogadishus gater. Norske soldater ble involvert i krigshandlinger. Flere ble såret, noen har slitt med traumer og tre begikk selvmord etter tjenesten i Somalia. På tross av alt dette løste de norske soldatene oppdraget på en eksemplarisk måte. Dette er den ukjente historien om de 267 norske kvinner og menn som tjenestegjorde i FN-styrkene i Somalia.

OM FORFATTEREN: Knut Flovik Thoresen ble født i Narvik i 1971, men bor nå i Arendal. Han er historiker og forfatter. Tidligere har han skrevet bøkene *Flight officer Tickners siste tokt*, *Frontkjemperne på Balkan 1941–45*, *En verden i flammer*, *Soldat på Vestfronten*, *To brødre i krig*, *Forsvarets skole i etterrettings- og sikkerhetstjeneste 1954–1990*, *Norske offiserer i Waffen-SS*, *Jernkors og penn*, *Til Norge for å dø*, *Nordmenn i Fremmedlegionen*, *Nordmenn i krig*, *NARVIK 1940 – Fremmedlegionen i kamp for Norge* og *De ga sitt liv for Norge i 1940*. Thoresen er kaptein i Forsvaret, der han tidligere har deltatt i flere internasjonale operasjoner, blant annet i Libanon, Bosnia, Kosovo og Afghanistan. Han har også arbeidet som sivil observatør under konflikten i Ukraina.

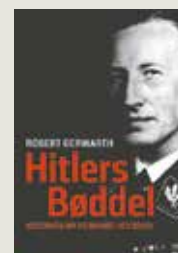
Bestilles fra haugenbok.no eller norli.no.

DISSE BØKENE ER OGSÅ FOR HISTORIEINTERESSERTE!

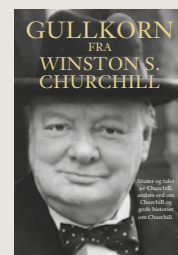
Ole O. Moen
USAs PRESIDENTER
Fra George Washington
til Donald J. Trump
ISBN: 978-82-8323-013-0
Kr. 398,-

Robert Gerwarth
HITLERS BØDDEL
Historien om Reinhard
Heydrich
ISBN: 978-82-9287-095-2
Kr. 398,-

**GULLKORN
FRA WINSTON
CHURCHILL**
Sitater og taler av Churchill
og gode historier om
Churchill.
ISBN: 978-82-9287-099-0
Kr. 279,-

Trond Norén Isaksen
**KRONPRINSESSENS
KRIG**
Den sanne historien om
kronprinsesse Märtha og
Franklin D. Roosevelt
ISBN: 978-82-8323-026-0
Kr. 448,-

Ole O. Moen
**DEN AMERIKANSKE
BORGERKRIGEN**
Krigen mellom brødre
1861-1865
ISBN: 978-82-8323-019-2
Kr. 398,-

HISTORIE
& KULTUR

Norwegian Aviation and Defense Group (NADG) ble etablert i 2017 og er et privateld norsk selskap. Vi er etablert i toppmoderne lokaler ved Stavanger lufthavn, Sola.

NADG er anerkjent som en industriell samarbeidspartner av det norske Forsvarsdepartementet.

NADG bruker sin unike kunnskap og erfaring til å bygge opp et toppmoderne treningssenter, Aviation Training Center Norway (ATCN).

Aviation Training Center Norway vil innen 2023 ha en godkjent trenings organisasjon i henhold til EASA's regelverk.

NADG er en uavhengig representant for Bell produkter i Norge og Island innforbi det kommersielle og militære markedet.

**BELL 525 - DEN NESTE GENERASJONENS ARBEIDSHEST FOR
OLJE & GAS, KYSTVAKTEN, HÆREN OG SPESIALSTYRKENE**

For mer informasjon vennligst besøk www.nadg.no

